

Nieuwegein

Kadernota 2026

Kaders en uitgangspunten voor de programmabegroting
2026

Raadsnummer 2025-075

Datum 27 mei 2025

Auteur Ronnie Hunting

Versie definitief

Inhoudsopgave

1	Bestuurlijk perspectief	4
2	Financieel perspectief	5
2.1	Meerjarenperspectief.....	5
2.2	Ontwikkelingen vanuit het Rijk en wijzigingen in de raming van de algemene uitkering	5
2.3	De stad groeit mee	7
2.4	Overige financiële uitgangspunten	11
2.5	Bijgesteld Meerjarenperspectief	13
3	Ontwikkelingen	14
3.1	Bestuur en Dienstverlening	14
3.1.1	Ontwikkelingen bestaand	14
3.1.2	Ontwikkelingen nieuw	14
3.2	Wonen en Economie.....	15
3.2.1	Ontwikkelingen bestaand	15
3.2.2	Ontwikkelingen nieuw	16
3.3	Leefomgeving en Veiligheid.....	17
3.3.1	Ontwikkelingen bestaand	17
3.3.2	Ontwikkelingen nieuw	18
3.4	Vrije Tijd	20
3.4.1	Ontwikkelingen bestaand	20
	Geen ontwikkelingen.	20
3.4.2	Ontwikkelingen nieuw	20
3.5	Versterking Eigen Kracht, Ondersteuning en Bescherming	21
3.5.1	Ontwikkelingen bestaand	21
3.5.2	Ontwikkelingen nieuw	23
3.6	Bedrijfsvoering	24
3.6.1	Ontwikkelingen bestaand	24
3.6.2	Ontwikkelingen nieuw	24
3.7	Algemene Dekkingsmiddelen.....	27
3.7.1	Ontwikkelingen bestaand	27
3.7.2	Ontwikkelingen nieuw	27
3.8	Verbonden Partijen	28
4	Financieel perspectief geactualiseerd	29

4.1	Voorlopig begrotingssaldo 2026 – 2029	29
4.2	Voorstellen uit traject Sluitende Meerjarenbegroting (SMB) en relatie tot het financieel perspectief	30
4.2.1	Samenvatting en financieel perspectief 2026-2029	30
4.2.2	Bestuur en Dienstverlening	32
4.2.3	Wonen en Economie	33
4.2.4	Leefomgeving en Veiligheid	35
4.2.5	Vrije Tijd	36
4.2.6	Versterking Eigen Kracht, Ondersteuning en Bescherming	37
4.2.7	Bedrijfsvoering	41
4.2.8	Inkomsten	43
4.2.9	Technische maatregelen	43
5	Doorontwikkeling P&C cyclus	46
5.1	Ontwikkelingen benoemd in voorgaande hoofdstukken	46
5.2	Middelen beschikbaar voor de huidige bestuursperiode	46
6	Bijlage 1: Nadere toelichting maatregelen Wmo	47
7	Bijlage 2: Toelichting op vervallen voorstellen na 27 maart 2025	53

1 Bestuurlijk perspectief

Het zo veel als mogelijk behouden van de basisinfrastructuur van Nieuwegein en het vermijden van onomkeerbare ingrepen die de essentie van Nieuwegein zouden aantasten. Dit is de kern van deze Kadernota 2026.

U gaat in deze kadernota lezen dat onze financiële opgave groter is geworden met de eerste technische begrotingswijziging 2025, sterk stijgende kosten jeugdzorg en de tegenvallende bijdragen vanuit het Rijk. De gevolgen voor de algemene uitkering uit het gemeentefonds, vanuit de onlangs verschenen voorjaarsnota van het Rijk, zijn verwerkt. Weliswaar nog op hoofdlijnen omdat de exacte uitwerking in de meicirculaire volgt. We zien dat dit op korte termijn enige verlichting biedt. Tegelijkertijd stellen wij vast dat het Rijk bij lange na niet tegemoetkomt aan de vraag vanuit gemeenten om het ravijnjaar te dempen. Terwijl, met betrekking tot de jeugdzorg, gemeenten in onze ogen, zelfs met een toenemend probleem vanaf 2028 worden opgezadeld.

We hebben geprobeerd met het nemen van een aantal technische en inkomstenmaatregelen de opgave zo klein mogelijk te maken. Per saldo blijft er nog steeds een flink gat te dichten. Dit beperkt helaas de mogelijkheden tot het maken van keuzes om maatregelen niet te nemen. Met het doorvoeren van alle voorgestelde maatregelen ontstaat er een positief begrotingssaldo voor de komende vier jaar. Dit positieve saldo biedt daarmee enige ruimte tot het maken van keuzes. En we houden de voorzieningen die horen bij de basisinfrastructuur van de stad nog overeind. Dat betekent niet dat gemaakte keuzes nergens pijn doen, maar wel dat voorkomen wordt dat cruciale onderdelen in de voorzieningen onomkeerbaar worden getroffen.

In het volgende hoofdstuk leest u het financiële vertrekpunt voor deze kadernota. Hierin staan we iets uitgebreider stil bij de wijzigingen die rondom de algemene uitkering uit het Gemeentefonds sinds vorig jaar van kracht zijn en herijken we de spelregels rondom het inzetten van de middelen om de voorzieningen in de stad mee te laten groeien met de groei van de stad. Vervolgens vindt u in hoofdstuk 3 de ontwikkelingen die -voor 2026 en verder- onvermijdelijk en onuitstelbaar zijn om ons huidige voorzieningenniveau en dienstverlening op peil te houden. In dit hoofdstuk zijn ook de effecten uit de voorjaarsnota van het Rijk verwerkt. Waarna wij in hoofdstuk 4 de maatregelen aan u voorleggen waarmee het perspectief voor de meerjarenbegroting 2026 sluitend wordt gemaakt. In hoofdstuk 5, tot slot, staan we kort even stil bij enkele ontwikkelingen rondom de P&C cyclus in Nieuwegein.

We wensen u veel succes met de voorbereiding op de bestuurlijke behandeling van deze kadernota in de komende maand.

Nieuwegein, 27 mei 2025

2 Financieel perspectief

2.1 Meerjarenperspectief

Het financieel perspectief voor de kadernota 2026 is gebaseerd op de meerjarenbegroting 2025 – 2028 (2024-248), aangevuld met de wijzigingen volgend uit de eerste technische begrotingswijziging 2025 (2025-055). Het jaar 2029 is nieuw in de aankomende meerjarenbegroting, maar al wel gepresenteerd in deze eerdere documenten. Het toegenomen tekort tussen 2028 en 2029 hangt hoofdzakelijk samen met een stijging in de kapitaallasten als gevolg van grote investeringen. Een stijging die in de jaren daarna verder zal doorzetten. Dit geeft het volgende meerjarenperspectief en daarmee de beginstand voor deze kadernota:

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	Meerjarenbegroting 2026-2029			
Beginstand kadernota 2025	2026	2027	2028	2029
Stand meerjarenbegroting 2025	-2.811	-2.425	-3.057	-4.400
Stand eerste technische wijziging 2025	-2.167	-1.959	-1.747	-1.745
Saldo na 1e technische wijziging	-4.978	-4.384	-4.804	-6.145

2.2 Ontwikkelingen vanuit het Rijk en wijzigingen in de raming van de algemene uitkering

Nieuwe normeringssystematiek

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is veruit de grootste inkomstenbron van de gemeente, in Nieuwegein goed voor ongeveer de helft van de baten in de begroting. Door die omvang is de ontwikkeling van de algemene uitkering één van de belangrijkste factoren voor het financieel perspectief van de gemeente.

In verschillende stappen zijn er de afgelopen jaren grote wijzigingen doorgevoerd in de systematiek van de algemene uitkering. Zo is de "trap op, trap, af" systematiek voor het bepalen van de hoogte van het gemeentefonds sinds 2024 vervangen door twee koppelingen aan de ontwikkeling van het Bruto Binnenlands Product (BBP), namelijk:

- **Prijsontwikkeling:** De algemene uitkering wordt jaarlijks geïndexeerd op basis van de prijsontwikkeling van het BBP in het lopend jaar.
- **Volumeontwikkeling:** De algemene uitkering wordt jaarlijks verhoogd op basis van de meerjarige ontwikkeling van het BBP. Dit is ruimte die gebruikt kan worden om volume-effecten in de lasten op te vangen, bijvoorbeeld vanwege een groter gebruik van voorzieningen.

Positief effect van deze aanpassing is dat de ontwikkeling van de algemene uitkering stabiel wordt. Gemeenten worden niet meer gekort vanwege onderuitputting op de rijksbegroting of bezuinigingen van het Rijk, maar delen ook niet meer mee in extra uitgaven als gevolg van intensiveringen van het Rijk. Negatief is dat de prijsontwikkeling van de algemene uitkering, met de huidige stand van het BBP, lager is dan die in de oude situatie. In het huidige perspectief is de groei van de algemene uitkering op het gebied van prijscompensatie te klein om het volledige effect van de

prijs- en loonontwikkeling op te kunnen vangen. Dit betekent dat de volumeontwikkeling gedeeltelijk moet worden gebruikt voor de jaarlijkse stijging van de lonen en prijzen.

Ontwikkeling algemene uitkering

De grotere stabiliteit van de nieuwe systematiek betekent dat er minder schommelingen zijn in de jaarlijkse aanpassing van de algemene uitkering. Landelijk gezien gebeurt dat alleen nog bij een ontwikkeling van het BBP die afwijkt van de oorspronkelijke raming.

Op basis van de ramingen van het CPB is deze ontwikkeling bij het prijs-BBP voor 2025 relatief groot (0,9% hoger dan bij de vorige raming). Dit werkt structureel ook door in 2026 en daaropvolgende jaren.

Ontwikkeling prijs-BBP (%)	2025	2026	2027	2028	2029
Stand CEP 2025	3,60%	2,70%	2,50%	2,60%	2,50%
Stand decembercirculaire	2,70%	2,60%	2,60%	2,40%	0,00%
Vershil	0,90%	0,10%	-0,10%	0,20%	2,50%

De volumeontwikkeling van de algemene uitkering wordt bepaald op basis van de gemiddelde groei van het BBP over de afgelopen acht jaar, waardoor deze beperkt wijzigt ten opzichte van de reeds begrote stand.

Ontwikkeling volume-BBP (%)	2025	2026	2027	2028	2029
Stand CEP 2025	2,16%	1,98%	1,86%	1,76%	1,65%
Stand decembercirculaire	2,16%	1,94%	1,78%	1,68%	0,00%
Vershil	0,00%	0,04%	0,09%	0,09%	1,65%

Het werkelijke effect van deze prijs- en volumeontwikkelingen op de hoogte van de algemene uitkering zal duidelijk worden in de aankomende meicirculaire. Vooruitlopend daarop is een inschatting gemaakt op basis van onze huidige ramingen.

Ontwikkeling Algemene uitkering (x € 1.000)	2025	2026	2027	2028	2029
Beginstand	136.847	134.667	141.109	146.909	146.909
Prijs BBP 2025	1.175	1.175	1.175	1.175	1.175
Volume BBP 2025	-	-	-	-	-
Prijs BBP 2026		130	130	130	130
Volume BBP 2026		49	49	49	49
Prijs BBP 2027			-136	-136	-136
Volume BBP 2027			119	119	119
Prijs BBP 2028				285	285
Volume BBP 2028				125	125
Prijs BBP 2029					3.716
Volume BBP 2029					2.453
Totaal bijstellingen BBP	1.175	1.353	1.336	1.746	7.915
Algemene uitkering na bijstellingen BBP	138.022	136.020	142.445	148.655	154.824

Zoals bovenstaand te zien is, bestaat de toename van de algemene uitkering in de aankomende jaren hoofdzakelijk uit de bijstelling van het prijs BBP in 2025. Dit effect werkt structureel door in latere jaren. Omdat 2029 een nieuw jaar in het meerjarenperspectief is, is de beginstand nog gelijk aan de stand van 2028. Naast de aanpassingen vanuit 2025-2028 wordt deze stand ook vermeerderd met de volledige te verwachten ontwikkeling van 2028 naar 2029, aangezien daar nog geen rekening mee was gehouden in de beginstand. Hier staat tegenover dat ook de kosten in 2029 ten opzichte van 2028 toenemen met de verwachte loon- en prijsontwikkeling, dit wordt verder toegelicht in paragraaf 2.4

In dit geschetste beeld van de hoogte van de algemene uitkering is geen rekening gehouden met andere ontwikkelingen. De eerste inzichten uit de voorjaarsnota van het Rijk hebben wij in hoofdstuk 3 verwerkt. De exacte vertaling daarvan en andere ontwikkelingen worden pas duidelijk met het verschijnen van de meicirculaire. Daarbij kunnen onder andere de herijking van de verdeling van het gemeentefonds (mogelijk nadeel van € 15,- per inwoner) en de toevoeging van specifieke uitkeringen (SPUK's) aan het gemeentefonds – indien geëffectueerd – nog een aanzienlijk financieel effect hebben.

2.3 De stad groeit mee

In het kader van de nota Duurzaam Financieel Evenwicht (2020-401) is bij de begroting 2021 een systematiek opgenomen om de toename van de algemene uitkering als gevolg van de meer dan gemiddelde groei van het aantal inwoners, woonruimten en andere maatstaven in beeld te brengen. Hierbij gaat het om de toename die groter is dan de landelijk gemiddelde groei die via de volume-uitkering wordt toegevoegd aan de algemene uitkering. Tegenover deze extra middelen uit de algemene uitkering staan ook (toekomstige) extra kosten om het voorzieningenniveau op peil te kunnen houden in een stad die sneller groeit dan de landelijke trend.

Uitgangspunten

Vanwege de nieuwe berekeningssystematiek van de algemene uitkering herijken wij via deze kadernota de uitgangspunten voor de inzet van deze middelen. De ontwikkelingen waar deze middelen voor ingezet kunnen worden, worden steeds concreter en dit vraagt om een gedegen afwegingskader om keuzes te kunnen maken.

Voor de verdere ontwikkeling van de stad zijn twee belangrijke en richtinggevende documenten vastgesteld 1) de Omgevingsvisie (2021-066) en de 2) Koers Sociaal Domein (2023-395). Hierin zijn enkele belangrijke pijlers opgenomen:

- Duurzaam
- Gezond
- Veilig
- Gemeenschapszin
- (Gelijke kansen op) Bestaanszekerheid
- Toekomstbestendige zorg en ondersteuning

In het onderzoek naar grip op de groei van de stad (2023-172) zijn vervolgens vijf kritische succesfactoren bepaald die in acht genomen moeten worden om verdere (uit)bouw van/in de stad haalbaar te maken/houden. Dit zijn:

1. Ruimtelijke ordening en inrichting moeten bijdragen aan een leefbare en veilige stad;
2. Voorzieningen moeten meegroeien in de nabijheid;
3. Investeren in kwalitatieve versterking van het groen;
4. Blijvend inzetten op lopen, fietsen en openbaar vervoer;
5. Gebiedsgericht en integraal werken is een voorwaarde.

Als afgeleide hiervan hebben wij een aantal toetsingscriteria opgesteld die kunnen dienen als kader voor de inzet van de beschikbare middelen. Waarbij we als uitgangspunt nemen dat allereerst wordt gekeken naar andere dekkingsmogelijkheden. Daarbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld het onderbrengen in een grondexploitatie, het vragen van gebiedsbijdragen of subsidies van derden. De criteria luiden dan als volgt:

Criterium 1:

20% van de middelen voor het meegroeien van de stad zijn voor mobiliteitsvraagstukken voortvloeiend uit de Mobiliteitsvisie (2021-067).

Criterium 2:

Binnen de voorstellen met betrekking tot mobiliteitsvraagstukken gaan voorstellen met het oog op lopen, fietsen of openbaar vervoer boven voorstellen die zich richten op het autoverkeer.

Criterium 3:

60% van de middelen is beschikbaar voor voorstellen die aantoonbaar voortvloeien uit de groei van de stad, die bijdragen aan de pijlers uit de omgevingsvisie en koers sociaal domein (w.o. de extra kosten jeugdzorg en Wmo).

Criterium 4:

Binnen die groep hebben de voorstellen, die bijdragen aan een leefbare en veilige stad, te maken hebben met het behoud van de nabijheid van voorzieningen, en de kwalitatieve versterking van het groen, voorrang.

Criterium 5:

20% van de middelen is beschikbaar voor de (overige) autonome kostenstijging inclusief de noodzakelijke groei van de personele capaciteit. Onder autonome kostenstijging wordt dan verstaan de kostenstijgingen die onlosmakelijk verbonden zijn met de groei van areaal of extra inwoners en waarvan de kosten niet te relateren zijn aan de hiervoor genoemde pijlers. Voorbeelden daarvan zijn extra formatie bij de stadswinkels voor toegenomen aanvragen paspoorten, rijbewijzen, geboorteaangiften etc., of de toename van de te onderhouden openbare ruimte wegens het ontstaan van nieuwe woonwijken/-gebieden.

Met het oog op dit laatste criterium brengen we in beeld welke extra opbrengst onroerendezaakbelasting gerealiseerd wordt uit de extra woningen die de komende jaren gebouwd gaan worden. Deze kunnen dan ook beschikbaar komen voor de autonome kostenstijging die onlosmakelijk verband houden met de groei van het areaal of extra inwoners. In schema ziet dit er als volgt uit:

Besteding van de middelen

De omvang van de beschikbare middelen wordt op dit moment jaarlijks geactualiseerd in aanloop naar de kadernota en begroting. Dit is ook het moment waarop voorstellen voor inzet van deze middelen worden voorgelegd. Hiermee wordt een integrale afweging geborgd.

Nadeel van deze systematiek is de beperkte flexibiliteit gedurende het begrotingsjaar. Omdat snelheid van handelen soms cruciaal is bij nieuwe initiatieven of ontwikkelingen, stellen wij voor dat ook bij de andere P&C documenten voorgesteld kan worden een activiteit te dekken uit deze middelen. Hierdoor blijft de raad maximaal in positie en zijn er voldoende momenten om de middelen toe te kennen.

Financiële middelen 2026

Op basis van de nieuwe bevolkingsprognose, woningbouwprognose en andere inschattingen is bepaald in welke mate de stad in de aankomende jaren sneller groeit dan het landelijk gemiddelde. Dit kan financieel worden vertaald naar een nieuwe inschatting voor de hoogte van de algemene uitkering.

Dit is vervolgens afgezet tegen de verwachtingen vanuit voorgaande jaren. Hierin valt op dat er vanaf 2028 een forse extra stijging wordt verwacht van de algemene uitkering. Dit hangt hoofdzakelijk samen met de verwachte stijging van het inwoneraantal en de daaraan verwante maatstaven die de hoogte van de algemene uitkering bepalen. In 2029 stijgt dit nog verder. Bovendien is er voor dit specifieke jaar nog geen rekening gehouden met verwachte groei, omdat het een nieuw begrotingsjaar betreft.

Ook wordt rekening gehouden met aanvullende OZB-inkomsten door groei van het aantal woonruimten. Hierin is voorsnog het oude uitgangspunt, dat 80% van de waardeontwikkeling met de algemene uitkering wordt verrekend, aangehouden. Op basis van de nieuwe woningbouwprognoses en woningwaarde-ontwikkeling zal nog een nadere analyse plaatsvinden in hoeverre deze verwachting bijgesteld kan worden.

Onderstaand is weergegeven hoe de verwachte inkomsten vanuit de algemene uitkering en OZB zich ontwikkelen in de komende jaren en hoe dat zich verhoudt tot de huidige ramingen.

De stad groeit mee: financieel (bedragen x € 1.000)				
Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Maatstafontwikkeling algemene uitkering (stand decembercirculaire):				
Algemene uitkering cf. landelijke ontwikkeling	139.714	145.805	150.342	155.920
Algemene uitkering cf. verwachte groei	140.342	147.326	153.508	160.855
Aanvullende middelen algemene uitkering	628	1.521	3.166	4.935
Reeds voorzien vanuit eerdere jaren	626	1.540	1.870	-
Mutatie algemene uitkering	2	-19	1.296	4.935
Ontwikkeling OZB-inkomsten				
OZB-inkomsten nieuwe woonruimten	173	229	266	266
Reeds voorziene groei OZB inkomsten	173	229	266	266
Mutatie aanvullende OZB-inkomsten nieuwe woningen	-	-	-	-

De actuele prognoses leiden ertoe dat de beschikbare en benodigde middelen om het meegroeien van de stad mogelijk te maken ook toenemen. De beginstand van deze post was na de kadernota 2025 € 673.000 in 2026, oplopend tot ruim € 1,5 miljoen in 2028. Op basis van de nieuwe prognoses stijgt het beschikbaar bedrag in 2029 naar bijna € 5,0 miljoen. Daar staat dan de opgave tegenover om de kosten, die samenhangen met de verwachte 7.000 nieuwe inwoners ten opzichte van 2024, op te kunnen vangen. Hierbij gaat het niet alleen om extra voorzieningen, maar ook om aanpassingen aan het bestaande en zaken als deelnemersbijdragen aan verbonden partijen op basis van het nieuwe inwonertal.

In de maatstafontwikkeling is vanuit het voorzichtigheidsprincipe al rekening gehouden met enige vertraging voor wat betreft de groei van het aantal inwoners. Aanvullend dient hierbij ook in acht te worden genomen dat het gaat om prognoses en inschattingen. De werkelijke ontwikkeling van de algemene uitkering kan nog (sterk) afwijken van bovenstaande bedragen. Jaarlijks zal dan ook bij de Kadernota het beeld geactualiseerd worden.

De stad groeit mee: omvang stelpost (bedragen x € 1.000)				
Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Beginstand stelpost 'de stad groeit mee'	673	1.236	1.566	-
Mutatie op basis van ontwikkeling algemene uitkering	2	-19	1.296	4.935
Mutatie op basis van groei OZB	-	-	-	-
Restant beschikbare middelen 'de stad groeit mee'	675	1.217	2.862	4.935
Groei o.g.v. omgevingsvisie en koers sociaal domein (60%)	405	730	1.717	2.961
Welzijn en zorg Rijnhuizen	-	-	-100	-100
Ontwikkelperspectief Kromme Rijn LinieLandschap	-75	-	-	-
Kostenontwikkeling Jeugd en WMO	-67	-122	-286	-494
Restant beschikbaar	263	608	1.331	2.367
Overige autonome groei (20%)	135	243	572	987
Restant beschikbaar	135	243	572	987
Mobiliteit (20%)	135	243	572	987
Herinrichten fietsstraten	-	-16	-16	-16
Restant beschikbaar	135	227	556	971
Totaal restant beschikbaar	533	1.079	2.460	4.325

In overeenstemming met de eerder in deze paragraaf beschreven uitgangspunten zijn deze middelen beschikbaar voor meegroeien en mobiliteit. Binnen deze kadernota worden voorstellen gedaan ten laste van deze middelen. Bovenstaand is het verloop van deze middelen op basis van voorliggende kadernota weergegeven.

2.4 Overige financiële uitgangspunten

Raming van lonen en prijzen

Zoals beschreven in paragraaf 2.2 ontstaat er door de nieuwe normeringssystematiek van de algemene uitkering een verschil tussen de verwachte groei van het gemeentefonds en de stijging van de lonen en prijzen. Om aan te sluiten bij de reële kostenontwikkeling en daarmee te zorgen dat de koopkracht van de benodigde budgetten binnen de begroting op peil blijft, wordt als uitgangspunt een stijging van de budgetten geraamd die overeenkomt met de verwachte stijging van de lonen en prijzen. Hierbij baseren wij ons op de percentages gepresenteerd in het centraal economisch plan (CEP) 2025 door het CPB.

Inschatting 2025

Naast een actuele inschatting voor 2026-2029 worden ook verwachte kostenstijgingen voor 2025 herzien. Ten opzichte van de vorige inschattingen – en daarmee onze ramingen voor 2025 – valt op dat zowel loon- als prijsontwikkeling hoger is dan geschat in het najaar 2024:

- De raming van de loonsomstijging gaat omhoog van 4,4% bij de uitgangspunten van de begroting 2025 naar 6,0% nu. Het werkelijke effect voor de begroting en de doorwerking naar 2026 is afhankelijk van de af te sluiten cao (de huidige cao liep tot en met april 2025). Een eerste doorrekening daarvan is in hoofdstuk 3 opgenomen.
- De raming van de prijsstijging gaat omhoog van 2,1% bij de uitgangspunten van de begroting 2025 naar 3,1% nu. Bij de bestuursrapportage 2025 zal worden gekeken welke budgetten moeten worden aangepast als gevolg van hoger dan verwachte prijsstijgingen.

De - voor de actuele prijsstijging - gecorrigeerde budgetten vormen het uitgangspunt voor de begroting 2026. Daarmee heeft deze correctie een structureel effect op de budgetten die bestemd zijn voor doorlopende taken. Indicatief gaat dit om een effect van € 850.000, dat in de cijfers van de voorliggende kadernota is verwerkt.

2026 en verder

Voor 2026-2029 wordt aangesloten bij de ramingen in het CEP 2025. Uitzondering hierop is de loonvoet in 2026. Deze is met 2,0% erg laag in het CEP. Dit wordt veroorzaakt doordat er voor rijksambtenaren een nullijn geldt in dat jaar. Hiermee is dit percentage niet bruikbaar voor onze inschattingen. Met de kennis van de nieuwe CAO stellen we vast dat de inschatting van 3,8% zoals opgenomen in de meerjarenbegroting 2025-2028 voor de jaarschijf 2026 gehandhaafd kan blijven.

Voor de aankomende vier jaar zijn de uitgangspunten voor de stijging van de loonvoet en de prijzen als volgt:

Uitgangspunten begroting 2026	2026	2027	2028	2029
Loonvoet sector overheid CEP 2025	3,80%	5,10%	4,20%	4,50%
Gemiddelde prijsstijging CEP 2025	2,55%	2,35%	2,40%	2,35%
Ontwikkeling tarieven	3,20%	3,70%	3,30%	3,40%

De budgetten in de meerjarenbegroting tot en met 2028 zullen worden aangepast om aan te sluiten bij deze ontwikkeling. Omdat er voor deze jaren al een huidige begroting ligt, waarin rekening is gehouden met indexatie, is dit effect kleiner dan in 2029. Dit jaar is zoals eerder genoemd nieuw in het meerjarenperspectief en ten opzichte van de stand uit 2028 dus nog niet geïndexeerd. Hier staat tegenover dat ook de ontwikkeling van de algemene uitkering nog niet was meegenomen (paragraaf 2.2), deze effecten compenseren elkaar grotendeels.

De ontwikkeling per jaar ziet er als volgt uit. Hierin is indicatief rekening gehouden met de doorwerking van de hogere loon- en prijsstijging uit 2025. Hoewel de werkelijke effecten nog niet precies te ramen zijn, is voor een reële begroting het uitgangspunt dat deze gemiddelde prijsstijgingen nodig zijn om de budgetten op peil te houden.

Budgettaire effect uitgangspunten begroting 2026 (x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Loonvoet sector overheid CEP 2025	636	793	914	2.991
Gemiddelde prijsstijging CEP 2025	947	1.113	1.322	3.108
Ontwikkeling tarieven	-543	-635	-730	-2.063
	1.041	1.271	1.505	4.036

Rentestand

Vooralsnog gaan wij voor de berekening van de kapitaallasten in 2026 uit van een rentepercentage van 0,5%. De gemeente Nieuwegein heeft in de afgelopen periode een aantal grote en goedkope leningen aangetrokken. Daardoor hebben we op dit moment nog geen last van de oplopende rente op de kapitaalmarkt. Vanwege de benodigde investeringen in de aankomende jaren is de verwachting dat er nieuw kapitaal aangetrokken zal moeten worden. Met de huidige rentestand zal dit leiden tot een oplopend gemiddeld rentepercentage. Op dit moment is rekening gehouden met een rentepercentage van 1% vanaf 2027.

Bevolkingsprognose

Leeftijdscategorie	2024	2025	2026	2027	2028	2029
0-18 jaar	12.058	12.167	12.460	12.844	13.123	13.421
19-64 jaar	39.648	39.684	40.844	42.330	43.547	44.760
65+ jaar	14.256	14.466	14.700	15.027	15.294	15.507
Totaal	65.962	66.317	68.004	70.201	71.964	73.688

Bovenstaand presenteren wij de geprognosticeerde inwonertallen op basis van het onderzoek dat in november 2024 is uitgevoerd. We blijven inzetten op het toevoegen van woningen waar mogelijk, waardoor ook het aantal inwoners groeit. De financiële kaders worden in grote mate beïnvloed door de groei van het aantal inwoners. Dat zien we onder andere terug in de ontwikkeling van de kosten voor Jeugd en Wmo. Ook is het een belangrijke factor voor de berekeningen die leiden tot het budget om de stad mee te kunnen laten groeien in de komende jaren, zie ook paragraaf 2.3.

2.5 Bijgesteld Meerjarenperspectief

In de voorgaande paragrafen is geschetst wat het financieel beginpunt is voor deze kadernota en het meerjarenperspectief, wat de effecten zijn van de ontwikkelingen vanuit het Rijk met betrekking tot de algemene uitkering, en wat de effecten zijn van de verdere maatstafontwikkeling en de verwachte loon- en prijsontwikkelingen. In onderstaande tabel zijn de geschatte financiële effecten van de benoemde ontwikkelingen op het saldo samengevat.

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	Meerjarenbegroting 2026-2029			
Beginstand kadernota 2025	2026	2027	2028	2029
Saldo na 1e technische wijziging	-4.978	-4.384	-4.804	-6.145
Toename algemene uitkering	1.353	1.336	1.746	7.915
Overige algemene ontwikkelingen	pm	pm	pm	pm
Loon- en prijsontwikkelingen	-1.041	-1.271	-1.505	-4.036
Saldo na algemene ontwikkelingen	-4.666	-4.319	-4.564	-2.266

Voor de jaren 2026-2028 geldt dat de stijging van de algemene uitkering door bijstelling van de BBP-indices lager is dan de benodigde middelen om de verwachte prijsstijging in deze jaren op te vangen. In 2029 neemt de algemene uitkering meer (en toe dan de verwachte loon- en prijsontwikkeling. Dit komt doordat hierin zowel de volledige prijsontwikkeling als volumeontwikkeling zit van het gemeentefonds. Naar verwachting zal het restant van de volumeontwikkeling nodig zijn om autonome kostenstijgingen in de begroting op te vangen. Voor het concretiseren van overige algemene ontwikkelingen zoals potentiële verdere herijking van het gemeentefonds zijn we in afwachting van de meicirculaire.

Het vertrekpunt van de voorliggende Kadernota stabiliseert zich de komende jaren dan rond een tekort van € 4,5 miljoen dat daarna (in 2029) terugloopt naar bijna € 2,3 miljoen.

3 Ontwikkelingen

3.1 Bestuur en Dienstverlening

3.1.1 Ontwikkelingen bestaand

Gemeenteraadsverkiezingen 2026

In maart 2026 zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Voor verkiezingen zijn standaard in de meerjarenbegroting middelen geraamd waar (via de algemene uitkering) een vergoeding van het Rijk tegenover staat. Omdat het gemeenteraadsverkiezingen betreft is aanvullend € 70.000 nodig voor o.a. de digitale stemwijzer, communicatie en opkomstbevordering, representatiekosten rond de raadswissel, faciliteiten voor de nieuwe raad en het introductieprogramma voor nieuwe raadsleden.

3.1.2 Ontwikkelingen nieuw

Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer

Op 1 januari 2026 treedt de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) in werking. Hiermee krijgen burgers en ondernemers het recht om digitaal te communiceren en zaken af te handelen bij de overheid. Burgers en ondernemers behouden wel het recht om te kiezen voor een niet digitaal communicatiemiddel, zoals de telefoon of een papieren aanvraagformulier. De reikwijdte van de wet is groot, aangezien het alle officiële berichten betreft tussen burger/ondernemer en overheid. Voor een gemeentelijke organisatie als de onze betekent dit dat voor alle diensten en producten die geleverd worden aan burgers en ondernemers, er een digitaal kanaal beschikbaar moet zijn voor het verzenden en ontvangen van officiële berichten (het versturen van een e-mail wordt daarbij niet gezien als digitaal kanaal). Om aan de verplichtingen van de wet te voldoen zijn wij inmiddels met de voorbereidende werkzaamheden gestart. Daarbij streven we ernaar de werkzaamheden zo in te richten en te prioriteren dat we binnen de huidige begroting aan de minimale eisen kunnen voldoen. Om die reden wordt geen aanvullend budget gevraagd.

Programma Bestuur en dienstverlening		2026	2027	2028	2029
	Gemeenteraadsverkiezingen 2026	€ -70	€ -	€ -	€ -
	Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer	€ -	€ -	€ -	€ -
Saldo programma Bestuur en dienstverlening		€ -70	€ -	€ -	€ -

3.2 Wonen en Economie

3.2.1 Ontwikkelingen bestaand

Vervolg Groot Merwede

Voor het programma Groot Merwede (voorheen A12-zone) zijn afgelopen jaren (2022-2025) de mogelijkheden voor gebiedsontwikkeling in de Nieuwegeinse deelgebieden van Groot Merwede: de Galecopperzoom, Liesbosch-West en Laagraven-Oost ¹), verkend. Na het afronden van de verkenningsfase in 2025 kan worden gestart met de planfase. Om dit in goede banen te leiden wordt momenteel gewerkt aan een Koersdocument Groot Merwede.

Het Koersdocument bestaat uit een ontwikkelperspectief en ontwikkelstrategie. Het ontwikkelperspectief betreft een concretisering van de uitgangspunten uit de Ruimtelijke Positiebepaling A12-zone (2022-326). De ontwikkelstrategie geeft inzicht in het vervolgproces, de benodigde planproducten en hoe dit kan worden georganiseerd en gefinancierd.

Dit najaar, in november, zal het Koersdocument ter besluitvorming aan de raad worden voorgelegd. Op basis van de informatie uit de ontwikkelstrategie zal een voorstel worden gedaan voor het vervolgproces en de benodigde financiële middelen in de periode 2026 tot 2030. Een aantal uitgangspunten staan centraal:

- Middelen voor de planfase 2026 tot 2030;
- Financiering vanuit de reserve grondbedrijf;
- Waar mogelijk gebruik maken van middelen die door het rijk beschikbaar worden gesteld;

Bij een positieve besluitvorming over dit Koersdocument en het financiële voorstel voor het vervolgproces kan dit bij de eerste technische wijziging begin 2026 worden verwerkt in de begroting en kan de planfase van Groot Merwede (Galecopperzoom en Liesbosch-West) starten.

Capaciteit vergunningverlening, toezicht en handhaving

De kosten voor invoering en uitvoering van de Omgevingswet (o.a. vergunningverlening, bouw- en woningtoezicht, zaakstelsel) zijn in het verleden naar beneden bijgesteld door verwachte afname inkomsten en door invoering van de Wet Kwaliteitsborg Bouwen (WKB). De WKB is echter nog niet geheel ingevoerd. En de kosten voor personeel aan toezicht en handhaving nemen nog niet af zoals eerder verwacht. Hetzelfde geldt voor vergunningverlening. Om goed invulling te kunnen blijven geven aan bouw- en woningtoezicht en vergunningverlening is het wenselijk om de personeelsbegroting 2026 incidenteel met € 250.000 naar boven bij te stellen. Dat zal dan met inhuur worden ingevuld en hiervoor zijn middelen beschikbaar in de reserve omgevingswet.

¹ Het deelgebied Laagraven Oost wordt in het Koersdocument niet meegenomen omdat dit gebied binnen Groen Groeit Mee verder wordt uitgewerkt. (Voor Laagraven wordt in het kader van het Kromme Rijn Linie Landschap budget aangevraagd)

3.2.2 Ontwikkelingen nieuw

Voorziening voor welzijn en zorg in Rijnhuizen

Rijnhuizen is volop in ontwikkeling naar een gemengde woonwijk. Waar nog steeds kantoren zijn en blijven, maar waar de nadruk ligt op wonen en recreëren. Er komen 2.500 - 3000 woningen en naar schatting zo'n 6.000 inwoners bij. Het is daarmee de grootste woningbouwopgave in de stad. De openbare ruimte van deze wijk groeit mee. Sinds de herziening van de Gebiedsvisie Mooi Rijnhuizen 2019 zijn er niet alleen woningen gepland, maar is ook opgenomen dat er meer groen en andere voorzieningen, zoals een school, een huisarts en een supermarkt in de wijk gaan komen. Voor deze wijkvoorzieningen wil de gemeente ruimte vinden en faciliteren. Vanuit de huidige bewoners (en het Wijkplatform) is er al veel vraag naar deze voorzieningen. De locatie van de school en de supermarkt zijn inmiddels duidelijk. De maatschappelijke gemeentelijke opgave voor ontmoeten, zorg en welzijn is nog niet geheel ingevuld. Er zijn in Rijnhuizen nog beperkte mogelijkheden om dit te kunnen realiseren, er is immers vrijwel geen eigen gemeentegrond in deze wijk.

Er zijn drie geschikte plekken voor deze voorziening, waarvan er twee onderdeel zouden kunnen zijn van lopende particuliere ontwikkelingen en er is de ruimtereservering van de ontwikkeling op de voormalige hockeyvelden in Rijnhuizen. De meest geschikte plek voor een zorg- en welzijnsvoorziening zien we op de locatie Wattbaan. Deze locatie is zowel ruimtelijk, gelegen aan de zuidkant van het fort, als vanuit clustering van voorzieningen de meest geschikte plek. De ontwikkelaar en Portaal als betrokken partijen hebben zich vaker bewezen in Nieuwegein.

Voor de huur van een buurtvoorziening houden we op basis van de gangbare parameters een huurprijs van € 84.000 per jaar (prijsspeil 2024) aan. Eventuele kosten voor parkeerplaatsen, servicekosten etc. komen hierbij. Dit betekent vanaf moment van realisatie in 2028 een bedrag van gemiddeld € 100.000 voor het gebouw. Begeleiding van vrijwilligers proberen we op te vangen binnen de bestaande mogelijkheden. Aangezien de kosten nadrukkelijk samenhangen met de groei van de stad en de daarbij benodigde voorzieningen is het idee om de dekking van de kosten te vinden binnen de hiervoor bestemde reservering.

Programma Wonen en Economie		2026	2027	2028	2029
	Vervolg Groot Merwede	p.m	p.m	p.m	p.m
	Capaciteit vergunningverlening, toezicht en handhaving	€ -250	p.m	p.m	p.m
	Onttrekking reserve Omgevingswet	€ 250	p.m	p.m	p.m
	Voorziening voor welzijn en zorg in Rijnhuizen	€ -	€ -	€ -100	€ -100
	Dekking uit middelen groei van de stad	€ -	€ -	€ 100	€ 100
Saldo programma Wonen en Economie		€ -	€ -	€ -	€ -

3.3 Leefomgeving en Veiligheid

3.3.1 Ontwikkelingen bestaand

Bestekken voor beheer en onderhoud openbaar groen Noord en West.

Vanaf 2025 hebben wij nieuwe (duurdere) bestekken voor het integrale groenonderhoud voor West en Noord. Dekking van de kosten is in 2025 gevonden door eenmalig een beroep te doen op de reserve betere buurten en beheerplannen. In de kadernota 2025 was dit aangekondigd en in deze kadernota worden de kosten integraal afgewogen. Het gaat in totaal om een bedrag van € 445.000 structureel.

Kwaliteitsinspectie openbaar groen

Een inspectie biedt objectieve informatie over de kwaliteit van groenvoorzieningen. Dit helpt om de conditie van bomen en groenvakken te beoordelen en te beslissen waar vervanging of verbeteringen nodig zijn. Door de conditie van groenvoorzieningen regelmatig te inspecteren, kunnen gemeenten beter plannen en budgetteren voor onderhoud en vervanging. Dit kan uiteindelijk kostenbesparend zijn, dus beheersing van kosten op langere termijn. De kosten van de inspectie bedragen € 80.000 incidenteel en voorgesteld wordt deze te dekken uit de reserve betere buurten en beheerplannen.

Vorbereidend onderzoek onderhoud stamriool

Het stamriool is een kritisch deel van het rioolsysteem in Nieuwegein. Het vormt een essentieel onderdeel van het rioolstelsel en zorgt voor de efficiënte afvoer van grote hoeveelheden water. Als er storingen zijn, ontstaan mogelijke risico's voor Volksgezondheid en milieu, die hogere kosten met zich mee kunnen brengen. Om een juiste raming te hebben voor de kosten van uitvoering die in de beheerperiode 2028-2031 vallen, moeten wij alvast in 2026 beginnen met de voorbereidingen. De kosten van het onderzoek bedragen € 50.000 en zullen ten laste van de voorziening rioolheffing worden gebracht.

Ruimen graven op begraafplaats Noorderveld

Voor volgend jaar staat een nieuwe ronde van ruiming van graven op de begraafplaats Noorderveld gepland. Dit zijn de graven van 2023-2024 en 2025 die moeten worden geruimd in 2026. De kosten van dit ruimen bedragen € 85.000 meer dan als standaardbudget in de begroting is opgenomen. Deze hogere kosten hangen samen met het feit dat in 2026 sprake is van een grotere ruiming dan normaal.

Tegelijkertijd hebben we geconstateerd dat in de 2^e technische wijziging 2024 de begroting voor de opbrengst begraafrechten met € 150.000 structureel is verlaagd met als onderbouwing dat het aantal begrafenissen achter bleef en steeds minder wordt. Bij de jaarafsluiting bleek deze aanpassing deels onterecht. De opbrengst was € 60.000 lager dan oorspronkelijk begroot, maar € 90.000 hoger dan de aangepaste begroting. Via deze kadernota herstellen we die raming en daarmee kunnen de kosten voor het ruimen in 2026 gedekt worden.

Herinrichten fietsstraten

Ter uitvoering van de Mobiliteitsvisie ([2021-067](#)) zijn wij voornemens een tweetal fietsstraten op te knappen. In de eerste plaats de fietsstraat Mendes da Costalaan. Dit betreft een investering van € 1.030.000 waarvan 75% uit subsidies kan worden betaald. De resterende kapitaallasten bedragen dan € 16.000 per jaar. De tweede fietsstraat gaat over de Nedereindseweg-Oost. Hier gaat het om een totaalinvestering van € 1.250.000. Hiervoor ontvangen wij voor de totale aanneemsom een subsidie, waardoor er geen kapitaallasten voor de gemeente zullen zijn. De lasten worden, in lijn met de criteria voor de inzet van deze middelen, gedekt uit de middelen voor het meegroeien van de stad.

Aanpak Leefbaarheid en Veiligheid

De Rijksbijdrage zal na 2025/2026 doorlopen. Tussen 2026-2028 komt er een nieuwe subsidieregeling SPUK Kansrijke Wijk (met mogelijk een eis tot cofinanciering en versterken van de rol van programmadirecteur). De inhoud is nog onduidelijk dus ook of deze voldoende aansluit bij onze prioriteiten. Daar komt in de loop van deze maanden meer duidelijkheid over. Verder hebben we recent de Regiodeal 2025-2029 toegekend gekregen. Deze middelen zullen vanaf 2026 inzetbaar zijn.

Op dit moment financieren wij, vanuit eigen middelen voor deze bestuursperiode de volgende zaken, waarbij soms sprake is van cofinanciering vanuit de lopende SPUK Kansrijke Wijk: Gaan voor een Baan, IPW, Onderzoek naar voorliggend veld, Basisbaan. Vanuit de SPUK-middelen financieren wij diverse activiteiten én het programmabureau. Komende maanden maken wij hiervoor een uitvoeringsplan.

3.3.2 Ontwikkelingen nieuw

Deelname ontwikkelperspectief Kromme Rijn Linie Landschap (KRLL)

In 2022 ondertekende gemeente Nieuwegein, het Groen Groeit Mee Pact waarmee zij de intentie uitsprak zich in te zetten voor groen als randvoorwaarde voor verstedelijking en zelfstandige kwaliteit van een vitale en aantrekkelijke regio. Er is een gezamenlijk Ontwikkelperspectief opgesteld met uitvoeringsprogramma voor het deelgebied Kromme Rijn Linie Landschap. Laaggraven maakt onderdeel uit van dit deelgebied. Als wij de samenwerking voortzetten zijn aanvullende middelen nodig. Deels zijn die te vinden binnen de begroting. Voor de uitvoering van een aantal projecten zijn aanvullende middelen nodig.

Het uitvoeringsprogramma is geraamd op € 27,83 miljoen incl. btw. Het Rijk heeft vanuit de UPLG-gelden een bijdrage van € 10,73 miljoen incl. btw beschikbaar gesteld en provincie Utrecht heeft een financiële bijdrage van € 12,34 miljoen incl. btw toegezegd. Van de gemeenten Utrecht, Zeist, Houten, Bunnik, Nieuwegein en het HDSR wordt een aanvullende financiële bijdrage gevraagd. Voor Nieuwegein gaat het daarbij om € 75.000. De gezamenlijke financiële bijdrage van de deelnemende gemeenten en het waterschap wordt bijna vertienvoudigd met de bijdragen vanuit het Rijk en Provincie. Wij stellen voor de bijdrage te dekken uit de middelen voor de groei van de stad. De toename van het aantal inwoners vraagt om een toename van gebieden waar gerecreëerd kan worden.

Als wij meedoen kunnen er de komende vijf jaar een aantal projecten in Laagraven worden uitgevoerd zoals: een beleefplek waterlinie/erfgoed/landschap/natuur, een wandelbrug over inundatiekanaal naar Regiowout, revitalisering/herinrichting Regiowoutbos en wandelpaden tussen Heemstede-Noord richting Regiowout, en Wijensedijk en/of Kasteeltuin Heemstede.

Toepassen stil asfalt op ontsluitingswegen

In het omgevingsprogramma geluid staat opgenomen dat wij delen van de ontsluitingswegen willen realiseren met stil asfalt. Werkzaamheden aan de deklaag van de ontsluitingswegen staan gepland in de huidige beheerperiode tot en met 2027. Als wij geen stil asfalt op (delen van) deze wegen realiseren in 2026 en 2027, moeten wij nog minimaal 10 jaar wachten (dus in 2036) om deze aanpassing te realiseren. In 2026 betreft het dan groot onderhoud 's-Gravenhoutseweg € 58.000 en groot onderhoud Zandveldseweg € 66.000. In 2027 gaat het om groot onderhoud Wijkerslootweg € 55.000 en groot onderhoud AC Verhoefweg € 204.000. Per saldo wordt daarmee dus aanvullend krediet gevraagd in 2026 ter grootte van € 124.000 en in 2027 € 259.000. Dit betekent voor de begroting extra kapitaallasten van € 13.000 in 2027 oplopend naar € 39.000 structureel vanaf 2028.

Bouwkundige inspectie geluidsschermen A.C. Verhoefweg

In 2024 hebben wij het omgevingsprogramma Geluid vastgesteld. Hierin zijn middelen opgenomen die nodig zijn voor een bouwkundige inspectie van de bestaande geluidsschermen aan de A.C. Verhoefweg. De kosten van dit onderzoek bedragen € 50.000. Wij zijn voornemens dit onderzoek in 2026 uit te voeren en de eenmalige kosten ten laste te brengen van de reserve betere buurten en beheerplannen.

Programma Leefomgeving en veiligheid		2026	2027	2028	2029
	kosten onderhoud groen bestek Noord-West	€ -445	€ -445	€ -445	€ -445
	kwaliteitsinspectie openbaar groen	€ -80	€ -	€ -	€ -
	onttrekking reserve betere buurten en beheerplannen	€ 80	€ -	€ -	€ -
	Onderzoek onderhoud stamriool	€ -50	€ -	€ -	€ -
	dekking uit voorziening rioolheffing	€ 50	€ -	€ -	€ -
	Ruimen graven op Noorderveld	€ -85			
	bijramen opbrengsten begraven	€ 90	€ 90	€ 90	€ 90
	herinrichten 2 fietsstraten	€ -	€ -16	€ -16	€ -16
	Dekking uit middelen groei van de stad	€ -	€ 16	€ 16	€ 16
	Aanpak leefbaarheid en veiligheid	€ -	€ -	€ -	€ -
	uitvoeringsprojecten KRLL	€ -75	€ -	€ -	€ -
	Dekking uit middelen groei van de stad	€ 75	€ -	€ -	€ -
	toepassen stil asfalt op ontsluitingswegen	€ -	€ -13	€ -39	€ -39
	bouwkundige inspectie geluidsschermen A.C. Verhoefweg	€ -50	€ -	€ -	€ -
	onttrekking reserve betere buurten en beheerplannen	€ 50	€ -	€ -	€ -
Saldo programma Leefomgeving en Veiligheid		€ -440	€ -368	€ -394	€ -394

3.4 Vrije Tijd

3.4.1 Ontwikkelingen bestaand

Geen ontwikkelingen.

3.4.2 Ontwikkelingen nieuw

Geen ontwikkelingen.

3.5 Versterking Eigen Kracht, Ondersteuning en Bescherming

3.5.1 Ontwikkelingen bestaand

Actualisatie raming BUIG-uitkering

Enkele jaren geleden hebben wij de ramingen van de BUIG-uitkering naar beneden bijgesteld omdat destijds bleek dat de gemeente Nieuwegein structureel tekortkwam op de compensatie voor de verstrekte bijstandsuitkeringen. Als gevolg van die aanpassing hebben we sinds die tijd op begrotingsbasis rekening gehouden met een nadeel van ongeveer € 1,4 miljoen per jaar.

Kijkend naar de jaarrekeningen 2023 en 2024 constateren we dat de BUIG-uitkering nagenoeg overeenkomt met de hoogte van de bijstandsuitkeringen die zijn verstrekt en het nadeel zich niet heeft voorgedaan. Om die reden stellen we voor de ramingen bij te stellen. Dat levert structureel een voordeel van € 1,4 miljoen per jaar op.

Waarbij wel de kanttekening past dat voor de latere jaren hier een toenemend risico aan verbonden is.

Formatie Buurtpleinen

Deze extra formatie is vorig jaar incidenteel opgevoerd in de Kadernota 2025. Mede met het oog op het traject sluitende meerjarenbegroting wilden wij toen nog geen besluit nemen over een structurele toekenning van deze middelen (€ 100.000). Wij zien inmiddels dat de buurtpleinen voorzien in een belangrijke behoefte van de Nieuwegeinse inwoners. Het gebruik van de buurtpleinen is afgelopen jaren dan ook toegenomen. Vanaf mei 2023 is extra ingezet op de capaciteit van buurtverbinders welke passend is bij dit toegenomen gebruik. De onderbouwing voor deze inzet (24+8 uur extra per week per buurtplein) geldt nog steeds. De inzet van de buurtverbinders is essentieel om de buurtpleinen goed te laten functioneren en de sociale veiligheid op de pleinen te kunnen borgen.

De inzet van de buurtverbinders heeft in 2024 o.a. geresulteerd in ruimte om meer inwonersinitiatieven een plek te geven (o.a. voor een bredere doelgroep), verruiming van de openingstijden voor open inloop en een toename van (het gevoel) van veiligheid door meer aanwezigheid en samenwerking met partners op de buurtpleinen en een goede begeleiding van de vrijwilligers van de gastenteams (incl. vrijwilligerscontracten). In 2025 worden de openingstijden verder verruimd naar 7 dagen per week voor inwonersinitiatieven (ook in de avond) en 5 dagen in de week voor open inloop; zijn 180 initiatiefnemers actief met vaste activiteiten en is er ruimte voor verder groei en doorontwikkeling van de gastenteams (ca. 60 vrijwilligers).

Voorinvesteringen voorliggend veld en maatregelen Wmo

In het kader van het traject sluitende meerjarenbegroting (SMB) is gewerkt aan maatregelen op het terrein van Jeugd en Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). De lijn van de voorgestelde maatregelen komt overeen met die we verwoorden in het in de maak zijnde beleidskader Welzijn & Maatschappelijke Ondersteuning en de koers Sociaal Domein: normaliseren, meer oplossen in het gewone leven én het belang van het voorliggende veld. Immers bij een aantal maatregelen (zoals bijvoorbeeld bij

triage, het strakker indiceren en zelf begeleiding bieden door Geynwijs), is een intensievere samenwerking met de maatschappelijk partners het voorliggende veld een belangrijke succesfactor en zelfs medebepalend voor het financieel rendement van de voorgestelde maatregelen. Dit betekent dat hier een andere verdeling van financiële middelen bij hoort. In de verdere afronding van het beleidskader brengen we de financiële gevolgen in beeld.

In hoofdstuk 4 worden de maatregelen op het onderdeel Wmo voorgesteld voor het onderdeel Huishoudelijke Ondersteuning. Om deze maatregelen uit te kunnen voeren zijn extra (voor)investeringen nodig. Dit gaat voor het onderdeel was- en strijkservice om het uitbreiden van het aanbod van Wederkeer (€ 50.000 structureel). De middelen voor bezwaar en beroep op dit punt (€ 30.000 in 2025) zijn in de bestuursrapportage 2025 opgenomen.

Voor de aangepaste indicaties schoon huishouden is in 2025 extra capaciteit bij Geynwijs nodig die ook via de bestuursrapportage 2025 wordt voorgelegd. De middelen voor afhandeling te verwachten bezwaren en beroep (€ 200.000 in 2026) nemen we in deze Kadernota op.

Kostenontwikkeling Wmo

Al jaren worden gemeenten, en ook de gemeente Nieuwegein, geconfronteerd met stijgende kosten in het kader van de uitvoering Wmo. Sinds 2019 gaat het om een stijging met gemiddeld 11% per jaar. En ook de ramingen voor 2025 zijn via de eerste technische begrotingswijziging naar boven bijgesteld op basis van de cijfers die over 2024 zichtbaar zijn geworden.

Als we naar de komende jaren kijken zien wij een aantal ontwikkelingen dat van invloed is op de kosten voor Wmo. Daarbij houden we voor nu geen rekening met eventuele maatregelen die genomen kunnen worden. Deze worden in hoofdstuk 4 aan u voorgelegd. Allereerst zullen de kosten als gevolg van loon- en prijsontwikkelingen (OVA²) verder stijgen. Daarnaast zal het beroep op zorg toenemen vanwege het feit dat het aantal inwoners groeit. Daar staat tegenover dat met ingang van 2027 een inkomensafhankelijke bijdrage wordt ingevoerd. Wij verwachten dat de kosten hierdoor met ongeveer 5% kunnen dalen. Tot slot heeft het Rijk vorig jaar extra middelen beschikbaar gesteld voor de demografische ontwikkelingen.

Als we al deze ontwikkelingen met elkaar verrekenen en afzetten tegen de ramingen in de meerjarenbegroting 2025 dan zien wij dat de kosten voor Wmo de komende jaren stijgen met bijna € 1,3 miljoen in 2026, oplopend naar een stijging met bijna € 2,3 miljoen in 2029.

Kostenontwikkeling Jeugdzorg

Ook de kosten voor Jeugdzorg zijn de afgelopen jaren fors gestegen. Hier ligt de gemiddelde stijging vanaf 2019 op zo'n 12% per jaar. Maar zien we ook dat deze stijging in de laatste jaren veel hoger was dan rond 2020. In dat verband verwijzen wij u ook naar onze brief van 11 april jl. (2025-102) waarin wij u hebben meegenomen in de stijgen van uitgaven jeugdhulp in 2024.

² OVA = Overheidsbijdrage arbeidsontwikkeling

Net als bij Wmo zien wij de kosten voor de komende jaren verder stijgen. Tegelijkertijd heeft het kabinet via de voorjaarsnota extra middelen in het vooruitzicht gesteld. Deze brengen vooral in de eerste jaren (2026 en 2027) wat verlichting. Maar vanaf 2028 zijn er bij het rijk hooggespannen verwachtingen ten aanzien van de resultaten van aanvullende maatregelen die worden uitgewerkt. Daarbij moet u denken aan het invoeren van een eigen bijdrage en het verkorten van de trajectduur van jeugdzorg. Ook worden eerder geraamde indexeringen geschrapt. In totaal gaat het voor Nieuwegein om een bedrag van bijna € 2,7 miljoen minder aan algemene uitkering en in onze ramingen nemen wij vooralsnog aan dat deze maatregelen voor eenzelfde bedrag aan besparingen opleveren.

Voor de komende jaren gaan we er daarom vanuit dat de kosten voor jeugdzorg verder stijgen overeenkomstig de ramingen van de OVA-index. Dat is 4,91% in 2026 en 4,50% in de daaropvolgende jaren. Als basis voor deze index nemen we de cijfers over 2024, waarbij we aannemen dat 1/3 deel van de stijging in 2024 incidenteel van aard is. De compensatie die het Rijk toekent op basis van het rapport van de commissie van Ark verrekenen wij hiermee en, zoals al gezegd, gaan we er vooralsnog vanuit dat de kortingen vanaf 2028 kunnen worden opgevangen met de positieve effecten die de uit te werken maatregelen opleveren. Op basis hiervan stijgen de kosten ten opzichte van de huidige ramingen in 2026 met € 275.000 wat verder oploopt naar een stijging van € 4,6 miljoen in 2029.

3.5.2 Ontwikkelingen nieuw Geen

Programma VEKOB		2026	2027	2028	2029
	actualisatie raming BUIG-uitkering	€ 1.400	€ 1.400	€ 1.400	€ 1.400
	formatie buurtpleinen	€ -100	€ -100	€ -100	€ -100
	voorinvesteringen voorliggend veld	€ -250	€ -50	€ -50	€ -50
	kostenontwikkeling WMO	€ -1.290	€ -1.048	€ -1.520	€ -2.272
	kostenontwikkeling Jeugdzorg	€ -275	€ -1.331	€ -3.729	€ -4.603
Saldo programma VEKOB		€ -515	€ -1.129	€ -3.999	€ -5.625

3.6 Bedrijfsvoering

3.6.1 Ontwikkelingen bestaand

Uitbesteden salarisadministratie

Bij de begroting 2025 is incidenteel budget beschikbaar gesteld voor de aanbesteding van de salarisadministratie. Bij aanvang van deze werkzaamheden is gebleken dat, om tot daadwerkelijke aanbesteding over te gaan, de processen rondom de salarisadministratie eerst op orde gebracht moeten worden. De aanbesteding zelf schuift daarom door naar 2026, waardoor wij ook in 2026 verwachten incidentele kosten te maken. Hiervoor ramen wij een bedrag van € 100.000 incidenteel. Voor de daadwerkelijke invulling en de hierbij behorende structurele kosten van de salarisadministratie wordt een businesscase opgesteld. Mogelijk kunnen de resultaten en structurele financiële effecten hiervan bij de uitwerking van de begroting meegenomen worden.

3.6.2 Ontwikkelingen nieuw

Aanbesteding nieuw financieel pakket

Momenteel hebben wij een financieel softwarepakket (Key2Financiën, K2F) van Centric. Dit is een bedrijfskritische applicatie. Deze software wordt gebruikt voor veel verschillende financiële processen en is van essentieel belang voor de boekhouding, maar ook voor het functioneren van de gemeente. Het pakket is in 1998 aangeschaft (nog voor de invoering van de aanbestedingswet) en na afloop van de contracten werd het steeds opnieuw verlengd. De leverancier heeft aangegeven dat onze software op enig moment moet worden omgezet naar een Cloud omgeving (ook wel SAAS-omgeving genoemd). Dit betekent dat op termijn de ondersteuning op lokale installaties stopt en we over moeten gaan naar de nieuwe dienstverlening in de Cloud. Wanneer dit precies gaat plaats vinden is nog niet bekend. Centric geeft aan dat er een nieuwe overeenkomst aan moet worden gegaan waarmee de huidige overeenkomst komt te vervallen. Hierdoor is het noodzakelijk om te bepalen hoe we tot vervanging/ vernieuwing van het contract en systeem gaan komen. Op deze nieuwe overeenkomst rust volgens de regels van de aanbestedingswet een aanbestedingsplicht.

Vanwege de aanbestedingsplicht en het willen benutten van de kans om een stabiel en toekomstbestendig financieel pakket te verkrijgen zijn wij voornemens een aanbesteding te starten. Dit levert ons een financieel pakket dat onze ambities optimaal ondersteunt en bijdraagt aan effectievere en efficiëntere interne dienstverlening op. De kosten van de aanbesteding en implementatie bedragen € 720.000 in totaliteit. Waarvan wij voorstellen hiervoor het resultaat 2024 in te zetten, en dus te dekken uit de algemene reserve. Het deel dat op 2025 betrekking heeft (€ 75.000) zal via de bestuursrapportage 2025 worden verwerkt. Op termijn ontstaat een structurele kostenbesparing van € 80.000 per jaar wegens verminderde personele inzet.

Effecten nieuwe CAO per 1 april 2025

Tijdens het opmaken van de voorliggende Kadernota kwam het bericht naar buiten dat de vakbonden en de VNG per 1 april jongstleden een nieuwe CAO zijn overeengekomen. De uitkomsten daarvan worden nu aan de achterbannen voorgelegd. De CAO kent een loonsverhoging van in totaal ongeveer 7,5% over een looptijd van 2 jaar. Een eerste snelle analyse leert dat deze verhoging past binnen de ruimte die we daarvoor hebben opgenomen. Met de kanttekening dat groei in bezetting en het wegvallen van dekking voor personeel dat in vaste dienst is aangenomen daar nog niet in mee is genomen. De exacte doorrekening vindt echter bij het opmaken van de begroting 2026 plaats. We ramen het effect in deze kadernota daarom op nul.

ICT en I-visie

Recent is aan u de I-visie in wording gepresenteerd. In de I-visie staat beschreven welke ontwikkelingen we nodig achten om onze digitale diensten aan de samenleving op een goede en eigentijdse manier te verlenen. Met als speerpunten data gedreven werken, toegankelijke en begrijpelijke dienstverlening en voldoende innoverend vermogen om een slimme volger te kunnen zijn. Randvoorwaardelijk om te kunnen ontwikkelen is een stevig ICT-fundament en ICT-organisatie en voldoende veiligheidsmaatregelen om de informatie die wij beheren en verwerken veilig te houden. Hierbij speelt dat in toenemende mate Europese regelgeving ons verplicht tot het nemen van bepaalde maatregelen. Daarom ligt in deze kadernota een voorstel voor om noodzakelijke investeringen te doen, met name in het verstevigen van het fundament inclusief informatieveiligheid.

Verstevigen ICT-fundament en -organisatie

Onze ICT-omgeving neemt nog steeds toe in complexiteit. Goed beheer, structuur en overzicht van onze incidenten, wijzigingen en projecten is daardoor steeds belangrijker. Dit vraagt het ontwikkelen en behouden van een robuust ICT-fundament en organisatie. Voor 2026 vraagt dit een investering in de onderstaande thema's:

- **Applicatie Lifecycle Management (ALM)**
Dit beter inrichten is nodig zodat we applicaties voldoende up-to-date houden en weten hoe we systemen hebben ingericht en afhankelijkheden met andere applicaties onderkend. En wij bij een mogelijke cyberaanval weten welke applicaties risico lopen en op welke manier.
- **Contract- en leveranciersmanagement**
Als gevolg van de toename in SAAS-oplossingen (afnemen van diensten bij een leverancier in plaats van producten die wij zelf beheren) is er een grote afhankelijkheid van die leveranciers om ons fundament voldoende robuust te houden. In 2025 is ons datacenter ingericht 'as a service'. Dit vraagt om stevig contract- en leveranciersmanagement (CLM). CLM moet niet alleen contracten beter beheersbaar maken, maar ook bijdragen aan strategische inkoopkeuzes en betere contractafspraken vooraf onder andere over onze veiligheidseisen (informatieveiligheid by design). Dit vraagt investering maar draagt bij aan een betere voorspelbaarheid en planbaarheid van IT-uitgaven.

- ITIL-management
Het afhandelen van incidenten, problemen en wijzigingen in onze ICT-omgeving is in toenemende mate complex en vraagt om een goed gestructureerde en georganiseerde aanpak.
- Portfoliomanagement
Het versterken van ons portfolioproces bij nieuwe ICT-ontwikkelingen stelt ons in staat om dit type projecten effectief en (kosten en tijd) efficiënt uit te voeren.

In totaal vraagt dit voor 2026 een structurele toename in lasten van € 100.000 en daarnaast een incidenteel implementatiebudget van € 50.000.

Informatieveiligheid

De Implementatie van monitoring en response geeft ons actueel inzicht in de cyberdreigingen en aanvallen die plaatsvinden op ons netwerk en stelt ons in staat adequate maatregelen te nemen om incidenten en problemen te voorkomen (het is één van de belangrijkste aanbevelingen die de gemeente Buuren heeft gekregen na hun cyberaanval in 2022). De wet- en regelgeving ten aanzien van informatieveiligheid gaat eind 2025 veranderen met de komst van de Cyberbeveiligingswet. De wet brengt een verdere aanscherping op

- Zorgplicht – passende organisatorische en technische beveiligingsmaatregelen nemen om cyberdreigingen te beheersen en continuïteit en kwaliteit van dienstverlening te waarborgen;
- Meldplicht – tijdig en transparant melden van ernstige incidenten bij toezichthouder;
- Registratieplicht – organisaties moeten zich registreren bij toezichthouder en aantonen dat wordt voldaan aan de gestelde eisen;
- Toezicht – er vindt actieve controle op naleving plaats, bij gebreken kan dit leiden tot sancties, verplicht doorvoeren van verbetermaatregelen en bij nalatig handelen tot persoonlijke aansprakelijkheid van bestuur(ders).

Dit vraagt een structurele extra inspanning van de organisatie en daarom sluiten we in 2025 aan bij de aanbesteding van de VNG voor Cyberbeveiligingsdiensten.

Bij een succesvolle aanbesteding zullen we in 2026 deze dienst dan tot onze beschikking hebben, waardoor we snel over de juiste expertise beschikken bij cyberincidenten. Ook gaan we, volgens het vastgestelde Cyber en IT-crisisplan jaarlijks een digitale crisis oefenen. Dit stelt ons in staat om bij een daadwerkelijke crisis snel en adequaat te handelen. De kosten hiervan zijn € 150.000 structureel en een implementatiebudget van € 50.000.

Programma Bedrijfsvoering		2026	2027	2028	2029
	aanbesteding en implementatie nieuw financieel pakket	€ -485	€ -160	€ 80	€ 80
	onttrekking algemene reserve	€ 485	€ 160	€ -	€ -
	Uitbesteden salarisadministratie	€ -100	€ -	€ -	€ -
	effecten nieuwe CAO per 1-4-2025	€ -	€ -	€ -	€ -
	ICT en i-Visie	€ -150	€ -100	€ -100	€ -100
	Informatieveiligheid	€ -200	€ -150	€ -150	€ -150
Saldo programma Bedrijfsvoering		€ -450	€ -250	€ -170	€ -170

3.7 Algemene Dekkingsmiddelen

3.7.1 Ontwikkelingen bestaand

Areaaluitbreiding onroerendezaakbelasting (OZB)

Uit de analyse van de cijfers in de jaarrekening 2024 blijkt dat het areaal aan (niet) woningen in Nieuwegein in 2024 verder is gestegen. Dat hangt, net als voorgaande jaren, voornamelijk samen met de uitbreidingen op het Klooster. De extra opbrengst die dit met zich meebrengt ad € 350.000 ramen wij structureel voor de jaren 2026 en verder.

3.7.2 Ontwikkelingen nieuw

Demping ravijnjaar

Uit de voorjaarsnota van het Rijk blijkt het kabinet voornemens is de gemeenten enigszins tegemoet te komen in de korting op het Gemeentefonds vanaf 2026. Voor Nieuwegein gaat het daarbij om een bedrag van ongeveer € 1,4 miljoen per jaar.

Programma Algemene Dekkingsmiddelen		2026	2027	2028	2029
	areaaluitbreiding OZB 2024	€ 350	€ 350	€ 350	€ 350
	effecten Voorjaarsnota Rijk op algemene uitkering	€ 1.360	€ 1.420	€ 1.370	€ 1.370
Saldo programmaAlgemene Dekkingsmiddelen		€ 1.710	€ 1.770	€ 1.720	€ 1.720

3.8 Verbonden Partijen

Ontwikkelingen verbonden partijen	2026	2027	2028	2029
Reinigingsbedrijf Midden nederland	€ -722	€ -722	€ -722	€ -722
Dekking tarieven of voorziening	€ 722	€ 722	€ 722	€ 722
Veiligheidsregio Utrecht	€ -26	€ -26	€ -26	€ -26
GGD regio Utrecht	€ -23	€ -23	€ -23	€ -23
Werk en Inkomen Lekstroom	€ -445	€ -445	€ -445	€ -445
Regionale Uitvoeringsdienst	€ -	€ -	€ -	€ -
Stichtse Groenlanden	€ -	p.m.	p.m.	p.m.
VvE Stadshuis	€ -35	€ -35	€ -35	€ -35
Belasting samenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht	€ -9	€ 19	€ -9	€ -9
Totaal	€ -538	€ -510	€ -538	€ -538

De meeste verbonden partijen leggen in de loop van april/mei in het jaar voorafgaand aan het komende begrotingsjaar hun begrotingsvoorstellen voor zienswijzen voor aan de gemeenteraden. De financiële effecten daarvan zijn in bovenstaande tabel opgenomen. Met uitzondering van de WIL en RMN vallen deze effecten mee. Dat hangt samen met de oproep van gemeenten aan de verbonden partijen om, vanwege het aankomende ravijnjaar, terughoudend te zijn met nieuwe ontwikkelingen en kostenstijgingen. We zien dat de mate waarin dat lukt verschilt per partij. Om die reden is onlangs in regionaal verband afgesproken alle verbonden partijen een brief te sturen waarin zij nogmaals op het hart wordt gedrukt terughoudend met kostenstijgingen om te gaan en deze waar mogelijk binnen de eigen begroting op te vangen. In die gevallen dat dat niet lukt zal anders worden overgegaan tot een taakstellend besluit om de kosten met 5% terug te dringen. Daarmee verwachten wij dat ook de komende jaren de verbonden partijen bijdragen aan het opvangen van de tekorten bij de deelnemende gemeenten.

Voor een toelichting op de ontwikkelingen binnen de verschillende verbonden partijen verwijzen wij u naar de voorstellen die in juni aan u zijn voorgelegd. Nieuw in deze is de Vve Stadshuis, een al langer bestaande samenwerking tussen de partners in het stadshuis. Daar zien wij een toename van de kosten die samenhangt met de verzekering van al hetgeen in het stadshuis aanwezig is. Zowel de reguliere premiestijging als ook de toegenomen waarde (na verbouwing) is hier de oorzaak van.

4 Financieel perspectief geactualiseerd

4.1 Voorlopig begrotingssaldo 2026 – 2029

Wanneer we de ontwikkelingen uit hoofdstuk 3 toevoegen aan de basis voor de begroting 2026 na 1^e technische wijziging 2025 ontstaat het navolgende beeld:

	Meerjarenbegroting 2026-2029				
	2026	2027	2028	2029	
Saldo na algemene ontwikkelingen	€ -4.666	€ -4.319	€ -4.564	€ -2.266	
Saldo programma Bestuur en Dienstverlening	€ -70	€ -	€ -	€ -	
Saldo programma Wonen en Economie	€ -	€ -	€ -	€ -	
Saldo programma Leefbaarheid en Veiligheid	€ -440	€ -368	€ -394	€ -394	
Saldo programma Vrije tijd	€ -	€ -	€ -	€ -	
Saldo programma VEKOB	€ -515	€ -1.129	€ -3.999	€ -5.625	
Saldo programma Bedrijfsvoering	€ -450	€ -250	€ -170	€ -170	
Saldo programma Algemene Dekkingsmiddelen	€ 1.710	€ 1.770	€ 1.720	€ 1.720	
Saldo Verbonden partijen	€ -538	€ -510	€ -538	€ -538	
Verwacht saldo kadernota 2026	€ -4.969	€ -4.806	€ -7.945	€ -7.273	

We zien dat het tekort in de komende jaren, ondanks de tegemoetkoming van het Rijk, verder oploopt. De belangrijkste oorzaken hiervoor zijn de fors gestegen en nog stijgende kosten in de jeugdzorg en Wmo en de geringere en incidentele tegemoetkoming van het Rijk in de overige kosten van gemeenten. Met name vanaf 2028 verslechtert het perspectief daardoor aanzienlijk.

In dit hoofdstuk presenteren wij u de maatregelen uit het traject sluitende meerjarenbegroting (SMB) waarvan wij voorstellen die in de begroting 2026 te verwerken. We beginnen met een samenvattende tabel en lichten deze vervolgens per maatregel, per programma, toe. De wisseling in de kleuren correspondeert met de wisseling tussen programma's. U zult zien dat, mede door de hierboven genoemde effecten, bijna alle maatregelen uit het traject SMB aan u worden voorgelegd.

4.2 Voorstellen uit traject Sluitende Meerjarenbegroting (SMB) en relatie tot het financieel perspectief

4.2.1 Samenvatting en financieel perspectief 2026-2029

Onderstaand zijn alle voorgestelde maatregelen weergegeven:

maatregel	2026	2027	2028	2029
verlagen budget college (W1)	€ 25	€ 25	€ 25	€ 25
Betere Buurten personeel (G51)	€ 300	€ 300	€ 300	€ 300
Betere Buurten voorloopkosten (G51)	€ 50	€ 50	€ 50	€ 50
Afschaffen subsidie regeling Erfgoed	€ -	€ 60	€ 60	€ 60
Verminderen formatie Erfgoed	€ -	€ 60	€ 60	€ 60
aansluiten provinciale bruggen op bediencentrale	€ 20	€ 20	€ 20	€ 20
verminderen aantal verkeersborden	€ 10	€ 10	€ 10	€ 10
sluiten aantal dierenweides	€ 20	€ 30	€ 40	€ 55
kostendekkendheid begraafplaatsen	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
speelvoorzieningen	€ -	€ 10	€ 10	€ 10
Vrijval extra middelen versterken bibliotheek	€ 195	€ 195	€ 195	€ 195
intensivering gebruik Merwestein	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
efficiënter uitvoeren sportstimulering	€ 40	€ 40	€ 40	€ 40
cultuureducatie	€ 59	€ 59	€ 59	€ 59
leerlingenvervoer pilot e-bikes	€ 32	€ 32	€ 32	€ 32
leerlingenvervoer, overig	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
minimaregelingen	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
welzijns- en vrijwilligerssubsidies	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
SAVE Midden Nederland	€ 85	€ 85	€ 85	€ 85
WMO - IB	€ 495	€ 750	€ 1.005	€ 1.005
WMO - HO	€ 1.243	€ 1.243	€ 1.243	€ 1.243
taskforce Jeugd	€ 824	€ 1.268	€ 1.268	€ 1.268
taakstelling op de organisatie	€ 400	€ 600	€ 800	€ 800
verhogen inkomsten verhuur Vastgoed	€ 33	€ 33	€ 33	€ 33
doorbelasten elektrakosten aan sportverenigingen	€ 29	€ 29	€ 29	€ 29
onderzoek accommodaties	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Inkomsten:				
maximaal benutten reclamecontract	€ 20	€ 20	€ 20	€ 20
invoeren hondenbelasting	€ 355	€ 355	€ 355	€ 355
tarieven leges aanleg kabels en leidingen	€ 19	€ 25	€ 25	€ 25
verhogen tarieven toersitenbelasting	€ 60	€ 60	€ 60	€ 60
Technisch	€ -	€ -	€ -	€ -
herijken investeringsprogramma (Vitale Scholen)	€ 250	€ 250	€ 250	€ 250
benutten deel middelen groeiende stad	€ 67	€ 122	€ 286	€ 494
risicovoller ramen	€ 250	€ 250	€ 250	€ 250
treasury	€ -	€ 300	€ 300	€ -
inzetten positieve resultaten parkeerexploitatie	€ 417	€ 362	€ 219	€ 254
verschuiven dotatie aan reserve	€ -	€ -1.098	€ 1.098	€ -
inkomsten grondbedrijf	€ 600	€ 600	€ 600	€ 600
Totaal	€ 5.898	€ 6.145	€ 8.827	€ 7.687

Wanneer het totaal van deze maatregelen wordt afgezet tegen het financieel perspectief, zoals dat volgt uit alle ontwikkelingen beschreven in hoofdstuk 2 en 3, ontstaat het volgende beeld.

Meerjarenbegroting 2026-2029					
		2026	2027	2028	2029
Saldo na algemene ontwikkelingen		€ -4.666	€ -4.319	€ -4.564	€ -2.266
	Saldo programma Bestuur en Dienstverlening	€ -70	€ -	€ -	€ -
	Saldo programma Wonen en Economie	€ -	€ -	€ -	€ -
	Saldo programma Leefbaarheid en Veiligheid	€ -440	€ -368	€ -394	€ -394
	Saldo programma Vrije tijd	€ -	€ -	€ -	€ -
	Saldo programma VEKOB	€ -515	€ -1.129	€ -3.999	€ -5.625
	Saldo programma Bedrijfsvoering	€ -450	€ -250	€ -170	€ -170
	Saldo programma Algemene Dekkingsmiddelen	€ 1.710	€ 1.770	€ 1.720	€ 1.720
	Saldo Verbonden partijen	€ -538	€ -510	€ -538	€ -538
Verwacht saldo kadernota 2026		€ -4.969	€ -4.806	€ -7.945	€ -7.273
Effect maatregelen SMB		€ 5.898	€ 6.145	€ 8.827	€ 7.687
Saldo Kadernota 2026 na maatregelen SMB		€ 929	€ 1.339	€ 882	€ 414

Zoals op verschillende plekken al aangehaald lukt het om met de voorgestelde maatregelen tot een sluitende meerjarenbegroting 2026 – 2029 te komen. Daarbij is er in alle jaren sprake van een positief saldo. Dit maakt het mogelijk om, binnen de ruimte die het jaar 2029 biedt, keuzes te maken ten aanzien van de ontwikkelingen (hoofdstuk 3) of de dekkingsmaatregelen uit hoofdstuk 4.

Wel benadrukken wij dat het beeld dat we nu aan u presenteren het beeld van mei 2025 is. U treft mede daarom ook enkele pm-posten in deze Kadernota aan. Deze zijn voor wat betreft extra kosten waarschijnlijk zonder effect, omdat er dekkingsmogelijkheden tegenover staan (inzet reserves). Bij de maatregelen uit het traject SMB zijn sommige opbrengsten nu nog niet te duiden. Die kunnen een positief effect op het meerjarenbeeld hebben. In de begroting 2026 verwachten wij daar meer zicht op te hebben.

Daarnaast bevat het perspectief voor de jaren na 2026 enkele aannames die enig risico in zich hebben. De ramingen rondom de kosten jeugdzorg en in mindere mate Wmo zijn inschattingen met de kennis van nu. Tegelijkertijd hebben we de verwachtingen van het kabinet over de opbrengst uit de maatregelen jeugdzorg vanaf 2028 1 op 1 overgenomen. Het is echter niet voor niets dat de VNG deze aannames heeft voorgelegd aan de commissie Van Ark om deze op hun realiteitszin te toetsen. Ook de bijgestelde raming van de BUIG-uitkering is op dit moment realistisch, maar kent naar de toekomst toe meer onzekerheid.

In dat licht is de volgende stap, het herijken van het duurzaam financieel evenwicht, een logische. Niet omdat daarin het exacte antwoord op de onzekerheden wordt gegeven, maar wel om de richting waarin het begrotingssaldo zich na 2029 verder ontwikkelt in beeld te krijgen. Dat inzicht stelt ons en onze opvolgers in staat om de keuzes en de financiële gevolgen die daarmee samenhangen in het juiste perspectief te maken.

4.2.2 Bestuur en Dienstverlening

Verlagen budget college

Binnen het voor het college beschikbare budget is gekeken naar mogelijkheden om te besparen. Die mogelijkheden zijn gevonden door kritisch te kijken naar het representatiebudget en de hierop in het verleden gerealiseerde uitgaven. Dit heeft geleid tot de conclusie dat dit budget structureel verlaagd kan worden met € 25.000. De impact als gevolg van deze maatregel is gering.

Programma Bestuur en dienstverlening		2026	2027	2028	2029
	Verlagen budget college (W1)	€ 25	€ 25	€ 25	€ 25
Saldo programma Bestuur en dienstverlening		€ 25	€ 25	€ 25	€ 25

4.2.3 Wonen en Economie

Wijzigen aanpak Betere Buurten

We kunnen op een andere manier invulling geven aan de Betere Buurten-aanpak waarbij we:

- de aanpak concentreren op de (buurten in de) Centrale as
- daarbij aansluiten bij het programma Leefbaarheid en Veiligheid
- daarmee intensiveren van de sociale component en op zoek gaan naar bundeling van taken en functies
- het tempo verlagen door met één team in plaats van twee teams te werken
- hiermee ook de personele lasten halveren
- evenals de zgn. 'voorloopkosten' (kosten ten behoeve van kleine quick win activiteiten)

We laten daarmee los dat we per definitie de gehele openbare ruimte van een buurt vervangen. Het onderhoud van de openbare ruimte gebeurt binnen het programma Beheer op Orde. Wel kunnen (kleine) ingrepen plaatsvinden die noodzakelijk zijn om de leefbaarheid en veiligheid te vergroten. We blijven in de doorontwikkeling spreken over 'Betere Buurten'.

In het huidige programma staat de beheeropgave centraal en betrekken we daarbij ook de sociale opgave voor een wijk. De sociale opgave heeft een grote meerwaarde, vooral in de wijken in de Centrale As. Deze sociale opgave vraagt een langduriger aanpak dan binnen de Betere Buurten aanpak nu voorzien is. Er staan vier Betere Buurten op het programma in de Centrale As. Dat biedt kansen voor synergie met de opgave rond het programma Leefbaarheid en Veiligheid. In de voorliggende maatregel zien wij hierdoor de mogelijkheid om te besparen op personeel met € 300.000 door halvering van de personele inzet. Halvering van 'de voorloopkosten' binnen het programma levert een besparing op van € 50.000 door de hiervoor geschetste aanpak.

De impact op de stad is relatief gering omdat wij met deze maatregel terugvallen op de basis te weten het in stand houden van de afgesproken kwaliteit van de openbare ruimte. Daar waar een gecombineerde aanpak noodzakelijk is, namelijk in de Centrale As, blijft deze in stand. Op deze wijze concentreren wij ons in de toekomst ook meer op hetgeen noodzakelijk uit oogpunt van Beheer op Orde. En daarbij blijven de uitgangspunten voor de omgevingsprogramma's, die raken aan de openbare ruimte, leidend.

Versoberen Erfgoed naar wettelijke taken

De subsidieregeling Erfgoed wordt afgeschaft. Daarmee valt de gemeentelijke dienstverlening op dit terrein terug naar hetgeen wettelijk verplicht is. De gemeente verstrekt € 40.000 aan gemeentelijke subsidies en investeert € 20.000 in werkgroepen voor activiteiten die gericht zijn op het beleven en versterken of in standhouden van het erfgoed van onze stad. Ook de formatie kan met 0,6 fte worden teruggebracht hetgeen een aanvullende besparing van € 60.000 betekent.

Het gevolg is verschraling en verslechtering van de zichtbaarheid en beleefbaarheid van het erfgoed. En maatschappelijke organisaties zoals de Stichting Dorpshuis Fort

Vreeswijk en het Comité Open Monumentendag, kunnen geen subsidie meer verkrijgen voor het organiseren van publieksactiviteiten zoals een informatiepunt voor de Nieuwe Hollandse Waterlinie, tentoonstellingen of open monumentendag.

Programma Wonen en Economie		2026	2027	2028	2029
	Betere Buurten personeel	€ 300	€ 300	€ 300	€ 300
	Betere Buurten voorloopkosten	€ 50	€ 50	€ 50	€ 50
	Afschaffen subsidie regeling Erfgoed	€ -	€ 60	€ 60	€ 60
	Verminderen formatie Erfgoed	€ -	€ 60	€ 60	€ 60
Saldo programma Wonen en Economie		€ 350	€ 470	€ 470	€ 470

4.2.4 Leefomgeving en Veiligheid

Aansluiten extra bruggen op bediencentrale

Met de provincie Utrecht is overeengekomen dat met ingang van 2026 vijf provinciale bruggen worden bediend vanuit de bediencentrale op de gemeentewerf. Dit levert een structurele inkomst op van € 20.000 per jaar.

Verminderen aantal verkeersborden

Op basis van onderzoek is geconstateerd dat het aantal verkeersborden in de stad verminderd kan worden zonder dat de verkeersveiligheid in het gedrang komt. Sterker nog, in sommige gevallen verbetert die zelfs omdat weggebruikers minder worden afgeleid. Met de maatregel wordt € 10.000 per jaar bespaard.

Wel bestaat de kans dat de maatregel weerstand oproept bij inwoners die bang zijn dat de veiligheid vermindert of die zich eerder hard hebben gemaakt voor het plaatsen van een bord en deze nu verwijderd zien worden.

Sluiten aantal dierenweides

Nieuwegein heeft 5 dierenweides en voorgesteld wordt dit aantal stapsgewijs terug te brengen naar 1 in 2029 bij de kinderboerderij. Hiermee wordt op termijn structureel € 55.000 per jaar bespaard.

Het sluiten van de dierenweides heeft impact op de inwoners. De weides vervullen een sociale rol in de wijk (ontmoeting) en dragen bij aan een prettige leefomgeving, met name voor kwetsbare groepen die uitjes (bijv. met kinderen) niet kunnen betalen.

Kostendekkendheid begraafplaatsen

We zien al jaren dat de opbrengsten van onze begraafplaatsen teruglopen. Om die reden zijn wij een onderzoek gestart naar mogelijkheden om extra inkomsten te genereren. Dat onderzoek is nog niet afgerond. De uitkomsten worden in een volgend P&C document verwerkt.

Speelvoorzieningen

Op dit moment wordt gewerkt aan de tussentijdse evaluatie van de speelvisie 2019-2029. Deze wordt voor de zomer 2025 opgeleverd. Vooruitlopend daarop schatten wij in dat met ingang van 2027 een bedrag van € 10.000 bespaard kan worden. Ons daarbij realiserend dat speelvoorzieningen een gevoelig onderwerp in de stad zijn en daarnaast een bijdrage leveren op het bewegen/spelen en ontmoeten van inwoners.

Programma Leefbaaromgeving en veiligheid		2026	2027	2028	2029
	aansluiten provinciale bruggen op bediencentrale	€ 20	€ 20	€ 20	€ 20
	verminderen aantal verkeersborden	€ 10	€ 10	€ 10	€ 10
	sluiten aantal dierenweides	€ 20	€ 30	€ 40	€ 55
	kostendekkendheid begraafplaatsen	p.m	p.m	p.m	p.m
	speelvoorzieningen	€ -	€ 10	€ 10	€ 10
Saldo programma Leefbaarheid en Veiligheid		€ 50	€ 70	€ 80	€ 95

4.2.5 Vrije Tijd

Extra middelen versterken bibliotheek

Wij stellen voor de Rijksbijdrage voor het versterken van bibliotheken die gemeenten vanaf 2025 ontvangen, niet toe te kennen aan de Bibliotheek Nieuwegein. De toename in het gemeentefonds dient ter dekking van de zorgplicht bibliotheken en is gebaseerd op een landelijk beeld. Bibliotheek Nieuwegein heeft een prima kwaliteit. In Nieuwegein is de uitgave per inwoner (€ 28 p/i, subsidiejaar 2025) hoger dan de richtinggevende norm (€ 24) die hoort bij de zorgplicht van gemeenten dat alle inwoners toegang hebben tot een volwaardige bibliotheek binnen een redelijke afstand. En dat is dan nog zonder de extra middelen voor het informatiepunt digitale overheid (IDO), huisvesting en onderwijskansenbeleid. Met het verstrekken van de aanvullende middelen komt de norm voor Nieuwegein bijna € 6 boven de genoemde norm te liggen. Uit analyse van de jaarstukken 2024 van de bibliotheek blijkt verder dat zij erin geslaagd zijn in 2024 een voordeel van ruim € 150.000 te realiseren. Daarmee is de vraag gerechtvaardigd of aanvullende middelen per direct noodzakelijk zijn. Door de middelen niet te oormerken voor de bibliotheek valt een bedrag van € 195.000 vrij, zonder dat dit naar onze mening ten koste gaat van de bestaande kwaliteit. De hoogte van het bedrag na 2027 is wel enigszins onzeker omdat het dan overgaat naar het Gemeentefonds.

Intensiveren gebruik sporthallen en commercieel aanbod Sport- en evenementencomplex Merwestein

We onderzoeken op dit moment mogelijkheden om het gebruik van de (nieuwe) sporthallen bij Merwestein te intensiveren of er op termijn ook nieuw (zo nodig) commercieel aanbod te realiseren valt. Dit zou kunnen leiden tot een verlaging van de bijdrage die vanuit de gemeente aan Verbindion verstrekt wordt. We hebben daarbij ook aandacht voor mogelijk nadelige effecten die sterkere concentratie van sportaanbod op 1 plek kan hebben voor het aanbod van sport elders in de stad.

Efficiënter uitvoeren sportstimulering

Door de functie van sportparkmanager voor sportpark Galecop en sportpark Parkhout te combineren, kunnen we inzetten op een besparing van een halve formatieplaats. Dit levert € 40.000 per jaar op.

Cultuureducatie

Door de kosten voor de cultuurcoach te dekken (op te vangen) vanuit het budget Buurtsportcoaches (Rijksregeling) kunnen we tot een besparing van € 59.000 per jaar komen. Eigenlijk is dit een technische maatregel.

Programma Vrije tijd		2026	2027	2028	2029
	Vrijval extra middelen versterken bibliotheek	€ 195	€ 195	€ 195	€ 195
	intensivering gebruik Merwestein	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
	efficiënter uitvoeren sportstimulering	€ 40	€ 40	€ 40	€ 40
	cultuureducatie	€ 59	€ 59	€ 59	€ 59
Saldo programma Vrije tijd		€ 294	€ 294	€ 294	€ 294

4.2.6 Versterking Eigen Kracht, Ondersteuning en Bescherming

Leerlingenvervoer, pilot e-bikes

We starten met een pilot om e-bikes te vergoeden, om zodoende leerlingen uit het aangepaste vervoer te halen. De maatregel bevordert de zelfredzaamheid van inwoners door hen aan te moedigen hun eigen kracht te benutten. Leerlingen krijgen meer controle over hun vertrektijden en zijn minder afhankelijk van chauffeurs, wat vertragingen en onrust door het tekort aan chauffeurs vermindert. Dit zorgt voor meer rust en verlaagt de druk op vervoerders, waardoor zij beter in staat zijn om leerlingen zonder andere vervoersmogelijkheden op tijd te brengen. Bovendien is fietsen gezonder voor de kinderen. De verwachte besparing wordt ingeschat op € 32.000.

Leerlingenvervoer, overig

Binnen het leerlingenvervoer zijn de kosten voor aangepast vervoer (busje) het hoogst. Ruim 200 kinderen maken hier momenteel gebruik van. In contact met scholen willen we meer zicht krijgen in welke leerlingen leerbaar zijn in het gebruik van de fiets of het openbaar vervoer. We gaan in gesprek met partijen die hier eventueel bij kunnen helpen, d.m.v. vervoerstraining gericht op deze kinderen. We verwachten van ouders voor wie dit mogelijk is, dat zij hun kind tegen een vervoerskostenvergoeding zelf naar school brengen. Hierover zal het gesprek gevoerd worden bij een aanvraag. Er is namelijk al jaren een chauffeurstekort en dat neemt niet af. Om de kwaliteit van het vervoer goed te houden, is het belangrijk dat de toestroom in leerlingen er naartoe afneemt. We zullen ouders en scholen op tijd mee te nemen in de veranderingen en over te informeren. De mogelijke besparing is op dit moment nog niet in te schatten.

Minimaregelingen

In lijn met de voorkeuren van het Rijk werken we op regionaal niveau (gemeenten en Werk en Inkomen Lekstroom) aan de harmonisatie van onze minimaregelingen. Dit proces richt zich op het verbeteren van efficiency en effectiviteit binnen deze regelingen. Door minder maatwerk toe te passen en gemeentelijke voorkeuren te uniformeren, kan WIL efficiënter werken. We verwachten dat efficiencymaatregelen op zichzelf geen negatieve maatschappelijke gevolgen hebben. Eventuele inhoudelijke wijzigingen in de minimaregelingen kunnen echter wel gevolgen hebben voor bepaalde groepen binnen de samenleving. Een mogelijke uitkomst is verder dat efficiëntere inrichting van de regelingen leidt tot een betere benutting door de doelgroep. Dit kan kostenverhogend werken, maar draagt tegelijkertijd bij aan het doel van de regelingen. Eerste (financiële) resultaten hopen wij ruim voor de Kadernota 2027 aan u te kunnen presenteren.

Welzijns- en vrijwilligerssubsidies

Deze maatregelen betreft het onderzoeken of er sprake is van overlap of (onnodige) versnippering in het subsidielandschap. Naast een eigen interne analyse zijn we hierover met de partners in de stad in gesprek. Met als voorlopige conclusie dat in de gevallen dat er sprake is van overlap of versnippering dit vaak een meerwaarde heeft. En dat verbetering van de samenwerking met en tussen de partners een kwaliteitsslag

en efficiencywinst kan betekenen. Deze stappen worden nu verder en zoveel mogelijk met de partners uitgewerkt. Los van de eventuele efficiencywinst, speelt dat in de lijn van de Koers Sociaal Domein en vanuit diverse maatregelen vanuit de taskforces Wmo en Jeugdhulp meer nadruk wordt gelegd op het voorliggend veld. Dat betekent dat wij voorstellen geen bezuiniging op dit budget in te boeken.

Samen Veilig Midden Nederland

Door middel van de nieuwe aanbesteding wordt ernaar gestreefd het benodigde budget voor niet-wettelijke taken (advies en consult voor Geynwijs) af te bouwen. De besparing bedraagt € 85.000 per jaar en heeft nauwelijks/geen impact omdat de expertise binnen Geynwijs de afgelopen jaren is gegroeid.

Wmo-Individuele Begeleiding

Op het onderdeel Wmo-Individuele begeleiding wordt ingezet op een aantal sporen om de kosten in de komende jaren te verlagen.

- **Wachtverzachter:** De 'Wachtverzachter' is een voorziening vanuit het voorliggend veld. Zij koppelen inwoners met een psychische kwetsbaarheid die zich melden bij Geynwijs met hulpvraag aan een ervaringsdeskundige, zodat de inwoner snel geholpen wordt en een deel van zijn/haar vraag al wordt opgepakt.
- **Groepsgericht aanbod:** ondersteuning in groepsvorm aanbieden zodat inwoners ook ondersteuning ervaren vanuit de groep, vanuit deze nieuwe aanpak verwachten we een duurzaam effect en kortere zorgduur.
- **Casusregie en strakker indiceren:** in ieder begeleidingstraject wordt door Geynwijs casusregie gevoerd. Deze manier van werken geeft meer grip op de juiste ondersteuning op het juiste moment (op- en afschalen) en zorgt voor efficiëntere inzet.
- **Pilot Triage:** meerdere gesprekken met de inwoner, Geynwijs en een partner uit het voorliggend veld, geeft de mogelijkheid voor meer inzet van lokale (voorliggende) mogelijkheden zoals maatjes, vrijwillige thuisadministratie, activiteiten op de buurtpleinen etc.
- **Pilot: Zelf begeleiding uitvoeren:** Geynwijs voert zelf generalistische begeleiding uit, zoals al in vele gemeente de praktijk is. Deze manier van werken geeft meer grip op de juiste ondersteuning op het juiste moment en de mogelijkheid voor meer inzet van lokale (voorliggende) mogelijkheden.

De exacte uitwerking leidt ertoe dat we in 2026 een besparing verwachten van € 495.000 oplopend naar € 1.005.000 vanaf 2028.

Wmo Huishoudelijke Ondersteuning

De eerder in beeld gebrachte maatregelen kunnen met ingang van 2026 ingevoerd worden. Dat betekent een voordeel van € 1.243.000 per jaar. Deze opbrengst is in de cijfers verwerkt. De investeringen die hiervoor nodig zijn staan in hoofdstuk 3.

- Was- en strijkservice: We maken van onze bestaande was- en strijkservice (uitgevoerd door het bedrijf Wederkeer) een algemene voorziening die voor iedereen toegankelijk is, dit is kostenbesparend. Inwoners betalen een eigen bijdrage die u als raad vaststelt.
- Huishoudelijke ondersteuning: Deze maatregel bestaat uit het strakker toepassen van het HMM-normenkader, het verlagen van de frequentie van de huishoudelijke ondersteuning of het maximeren van het aantal minuten van de huishoudelijke ondersteuning. Bij kwetsbare inwoners worden deze maatregelen niet toegepast.

In bijlage worden de maatregelen op het gebied van Wmo verder toegelicht.

Taskforce Jeugd

De jeugdhulpkosten zijn de afgelopen jaren gestegen, terwijl we tegelijkertijd zien dat het aantal jeugdigen redelijk stabiliseert bij ca 1.825 cliënten. Stijging van de uitgaven is deels het gevolg van indexering van tarieven welke niet beïnvloedbaar zijn, maar ook als gevolg van toenemende complexe zorgvragen. We beogen, met de inzet uit het beleidskader Jeugd 2023-2028, (intensieve) ondersteuning te voorkomen en verkorten. Leveranciersmanagement, transformatietafels met GGZ-aanbieders en het onderwijs zijn voorbeelden van de inzet. Samen met YEPH en de Combinatie gezinsvormen wordt op strategische en uitvoerend niveau intensief samengewerkt om jeugdhulp met verblijf te voorkomen, verbeteren en verkorten. Ook onze inzet vanuit het programma Leefbaarheid en veiligheid en preventie met Gezag dragen bij aan een versterkte inzet in het voorliggend veld.

Onze extra inzet is uitgewerkt in de taskforce Jeugd:

1. Pilots inzet voorliggend veld die jeugdhulp voorkomen/verkorten:
 - Individuele begeleiding jongerenwerk Movactor en GWOS op het voortgezet onderwijs;
 - Relatie- en scheidingsdesk;
 - Opvoedondersteuning in plaats van individuele begeleiding jeugdhulp;
 - Maatwerkgroepen kinderopvang (extra ondersteuning voor ouder en kind).
2. Versterken vakmanschap Geynwijs professional:
 - Sturen op passende indicatie en op- en afschalen bij toeleiding en casusregie;
 - Richting inwoners oog houden voor iemands eigen kracht, hulp uit het eigen netwerk en een gedegen en actuele kennis van sociale basis en voorliggend veld.
3. Instituut voor Publieke Waarden: doorbraakmethode
4. Maandelijkse analyse van gebruik: signaleren trendbreuk en hierop acteren

Op de uitgaven van jeugdhulp zijn veel verschillende factoren van invloed; de zorgvraag van een jeugdige staat niet op zichzelf, maar ook ouders en omgeving

spelen een belangrijke rol in het welzijn (en zorgvraag). Als gemeente hebben we zeer beperkt invloed op het gehele zorgstelsel dat wel van invloed is op het jeugdhulpgebruik. Wel kent onze inzet naar verwachting een financieel effect. Daar de maatregelen een samenhang kennen is het financieel effect bepaald per segment in 2027.

Taskforce Jeugd	Ambulante jeugdhulp	Jeugdhulp in onderwijstijd	Totaal
Bruto besparing	€ 1.689.000	€ 243.000	€ 1.932.000
kosten structurele inzet	€ -515.000	€ -150.000	€ -665.000
Netto besparing	€ 1.174.000	€ 93.000	€ 1.267.000

Vertaald naar de Kadernota betekent dit dat we rekening houden met een besparing van € 824.000 in 2026, oplopend naar € 1.267.000 structureel in 2027 en verder.

De inzet die we plegen is niet (geheel) zonder impact. Bij al onze inzet geldt dat de zelfredzaamheid van jeugdigen en hun ouders voorop staat (normaliseren) én een vangnet geboden wordt daar waar de situatie om vraagt. Inwoners ontvangen de benodigde hulp. Wel merken zij het effect van steviger inzetten op de inhoud van op o.a. gebruikelijke zorg, inzet van het netwerk en inzet van het voorliggend veld (waaronder informele zorg). Ook voor gecontracteerde aanbieders heeft dit impact. Door Geynwijs zal nog scherper worden gestuurd op passende indicatie en op- en afschalen.

Programma VEKOB		2026	2027	2028	2029
	leerlingenvervoer pilot e-bikes	€ 32	€ 32	€ 32	€ 32
	leerlingenvervoer, overig	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
	minimaregelingen	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
	welzijns- en vrijwilligerssubsidies	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
	SAVE Midden Nederland	€ 85	€ 85	€ 85	€ 85
	WMO - IB	€ 495	€ 750	€ 1.005	€ 1.005
	WMO - HO	€ 1.243	€ 1.243	€ 1.243	€ 1.243
	taskforce Jeugd	€ 824	€ 1.268	€ 1.268	€ 1.268
Saldo programma VEKOB		€ 2.679	€ 3.378	€ 3.633	€ 3.633

4.2.7 Bedrijfsvoering

Taakstelling op de organisatie

We streven eigenlijk altijd al (naast een effectieve organisatie) naar een zo efficiënt mogelijke bedrijfsvoering. Zodat we maximaal de opgaven voor onze stad kunnen realiseren. In het kader van efficiency zijn al verschillende concrete maatregelen opgepakt. Zie ook het memo stand van zaken SMB 27 maart 2025. Dit draagt dus bij aan het kunnen realiseren van de inhoudelijke doelstellingen en ambities.

Daar waar maatregelen het voorzieningenniveau in de stad raken is het naar onze mening passend om vanuit de organisatiekosten ook een bijdrage te leveren. Daarbij wegen we mee dat de organisatie al scherp aan de wind vaart in de balans efficiency/effectiviteit en dat met de maatregelen uit het traject SMB de komende tijd ook forse extra inspanningen van de organisatie worden gevraagd. Ook ademt de personele bezetting mee met de maatregelen die genomen worden en waar personele inzet niet langer, of minder nodig is.

We stellen voor om de organisatie een taakstelling op te leggen die oploopt van € 400.000 in 2026 naar € 600.000 (plus € 200.000) in 2027 en naar € 800.000 (plus € 200.000) in 2028 en verder. Deze taakstelling gaan wij realiseren zonder dat dit de ambities en doelstelling beïnvloed, dus door efficiency maatregelen.

Verhogen inkomsten verhuur Vastgoed

Wij onderzoeken momenteel de mogelijkheden tot en effecten van het verhogen van de tarieven voor binnen- en buitensport met 5, 10 of 25%. Deze percentages leiden tot hogere inkomsten variërend van € 33.000 tot € 168.000 per jaar. Het effect is dat de sportverenigingen de verhoging (deels) via de contributie doorberekenen aan hun leden. Daardoor bestaat de mogelijkheid dat minder inwoners in de toekomst gaan sporten. Verder is nog geen rekening gehouden met de stijgende kosten voor de stadspas.

Vooruitlopend op de resultaten van het onderzoek ramen wij de opbrengsten uit een tariefsverhoging met 5% (€ 33.000) vanaf 2026 in deze kadernota in.

Doorbelasten elektrakosten aan sportverenigingen

De energiekosten van de sportveldverlichting worden nog niet op elk sportpark doorbelast. Door het plaatsen van tussenmeters kunnen deze kosten in de nabije toekomst wel worden doorbelast aan de gebruikers. De verwachte extra opbrengst is dan € 29.000. Het doorbelasten van de energiekosten kan leiden tot een verhoging van de contributie bij de betreffende verenigingen. Deze maatregel leidt hopelijk tot een groter energiebewustzijn bij de gebruikers van sportvoorzieningen.

Onderzoek accommodaties

We doen op dit moment onderzoek naar het al dan niet afstoten van gemeentelijk (maatschappelijk) vastgoed en het eventueel anders inrichten van het beheer en exploitatie van het (resterende) vastgoed. Het gaat daarbij om vastgoed dat niet substantieel en direct bijdraagt aan de kerntaken van de gemeente. We verwachten de resultaten van dit onderzoek in de Kadernota 2027 te kunnen presenteren.

Programma Bedrijfsvoering		2026	2027	2028	2029
	taakstelling op de organisatie	€ 400	€ 600	€ 800	€ 800
	verhogen inkomsten verhuur Vastgoed	€ 33	€ 33	€ 33	€ 33
	doorbelasten elektrakosten aan sportverenigingen	€ 29	€ 29	€ 29	€ 29
	onderzoek accommodaties	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Saldo programma Bedrijfsvoering		€ 462	€ 662	€ 862	€ 862

4.2.8 Inkomsten

Maximaal benutten reclamecontract

Binnen de huidige contracten van onze bestaande reclamevoorzieningen willen wij de volledige marges benutten. Dat betekent dat we extra inkomsten kunnen genereren door meer reclamevoorzieningen te plaatsen, mits de afnemer dit ook wil. We denken hiermee € 20.000 aan extra inkomsten te genereren. Met daarbij de kanttekening dat deze inkomsten sterk conjunctuurgevoelig zijn. Los daarvan zal het effect zijn dat inwoners op meer plekken in de stad met reclame-uitingen geconfronteerd worden.

Invoeren hondenbelasting

We stellen voor de hondenbelasting in te voeren. Daarbij kan de gemeente een afweging maken over de hoogte van het tarief voor de eerste hond en het eventuele tarief voor een tweede of derde hond. Op basis van een vergelijking van andere gemeenten in de regio komen we tot een inschatting van 3.700 honden in Nieuwegein. Met een tarief van € 100 per hond komen wij tot een inschatting van € 355.000 structureel per jaar aan extra inkomsten. Hier zijn de uitvoeringskosten voor innen en handhaving al in verdisconteerd. Geen rekening is gehouden met het eventueel aanleggen van speciale voorzieningen voor hondenbezitters.

Tarieven leges aanleg kabels en leidingen

Met het vaststellen van de nieuwe regeling AVOI zijn ook de nieuwe legestarieven van kracht. Deze betekenen een extra inkomst van € 25.000 per jaar vanaf 2027. In 2026 wordt € 19.000 extra opgehaald. De leges komen voor rekening van de netbeheerders en de kans bestaat dat zij die kosten in hun tarieven naar de gebruikers doorberekenen.

Verhogen inkomsten toeristenbelasting en andere belastingen

We stellen voor de tarieven toeristenbelasting meer in lijn te brengen met die in omliggende gemeenten. Daarmee worden extra inkomsten gerealiseerd. Door het tarief bijna te verdubbelen wordt het tarief in Nieuwegein vergelijkbaar met dat in Houten. Dit levert € 60.000 per jaar op.

4.2.9 Technische maatregelen

Herijken investeringsprogramma

In aanloop naar de begroting 2026 wordt het gehele investeringsprogramma tegen het licht gehouden. Op die manier werken we toe naar een meer realistische planning en worden oude en mogelijk overbodige kredieten verwijderd. Dat zal met name in de eerste jaren een voordelig financieel effect hebben. Vooralsnog gaan we uit van € 250.000 per jaar. De exacte cijfers en ook toelichting op de aangepaste planningen volgen in de begroting 2026 en wat betreft het de onderwijshuisvesting bij de bespreking van de voortgang "parels van de wijken".

Risicovoller ramen

Van oudsher zijn gemeenten, ook Nieuwegein, geneigd om voorzichtigheid in de ramingen in te bouwen. Dat betekent dat uitgavenposten soms te hoog en

inkomsten daarentegen weer te laag worden geraamd. Daardoor wordt de kans op meevallers in de jaarrekening groter. Door hier scherper naar te kijken en minder consequent op het uiterste te gaan zitten ontstaat op voorhand (begrotingsbasis) een voordeel. We ramen dit op € 250.000 per jaar. Daar staat tegenover dat de kans op een tegenvaller groter wordt.

Middelen Meegroeien van de stad voor kostenontwikkeling Jeugd en Wmo

We stellen voor een deel van het budget Meegroeien van de stad in te zetten voor de kostenstijgingen Wmo en Jeugd, in lijn met de criteria uit hoofdstuk 2. Het is heel goed uitlegbaar dat een deel van de stijging samenhangt met de toename van het aantal inwoners. Lastiger is het om daar ook concrete percentages aan te koppelen. Mede gelet op het aandeel van beide voorzieningen in onze begroting gaan we uit van 10% van het beschikbare budget. Dat betekent een bedrag van € 67.000 in 2026, oplopend naar € 494.000 in 2029.

Treasury

Jaarlijks stelt de gemeente een liquiditeitsbegroting op, gebaseerd op de inkomsten en uitgaven uit de programmabegroting. Dit is de basis voor het aantrekken van langlopende leningen. De afgelopen jaren hebben we bij het opstellen van deze prognose bewust 'ruim' begroot om te voorkomen dat we gedurende het jaar tekort krijgen en per direct een lening moeten aantrekken. Deze leningen zorgen voor rentelasten die zijn ingeboekt in de begroting. Door nu deze liquiditeitsprognose strakker te ramen besparen we in de jaren 2027 en 2028 op te maken rentekosten omdat we minder leningen hoeven aan te trekken. We verwachten, op basis van de nu bekende cijfers, dat hiermee 2 jaar lang € 300.000 per jaar aan rente kan worden bespaard.

Inzetten positief resultaat parkeerexploitatie

Sinds de oplevering van het stadshuis en omgeving voert de gemeente de parkeerexploitatie van de onderliggende parkeergarages. Deze exploitatie kende een flink aanloopverlies (€ 17,2 miljoen) dat is opgevangen door een beroep te doen op de algemene reserve. Mede in de verwachting dat de exploitatie op termijn positief zou gaan worden. De parkeerexploitatie laat voor de aankomende jaren een positief begrotingsresultaat zien. Bij de ingebruikname van het stadshuis en omgeving is de afspraak gemaakt dat de onttrekking aan de algemene reserve zou worden gecompenseerd door toekomstige positieve resultaten weer terug te storten in die reserve. Wij stellen nu voor dit niet te doen, maar de positieve resultaten als inkomst in de begroting te ramen en daarmee ten gunste van het begrotingssaldo te brengen. Het gaat op basis van de huidige begroting dan voor de komende jaren om de volgende bedragen:

	2026	2027	2028	2029
resultaat Parkeren	€ 417.000	€ 362.000	€ 219.000	€ 254.000

Deze bedragen zijn afkomstig uit de programmabegroting 2025 en houden rekening met die voor dat jaar besloten tariefsaanpassingen. Elk jaar, bij de begroting, wordt het beeld geactualiseerd. Het resultaat loopt in de jaren daarna verder op. Aandachtspunt hierbij is dat we afspraken hebben gemaakt met Wereldhave

(voorheen Corio) over het delen van een positief resultaat op de parkeerexploitatie. Daar kan onzes inziens pas sprake van zijn als genoemde € 17,2 miljoen is terugverdiend. Bovendien kan dit uitsluitend betrekking hebben op het (beperkte) deel van de parkeergarages waar Wereldhave een belang in heeft.

Verschuiven dotatie aan reserve

Het grote verschil tussen de jaarschijven 2027 en 2028 wat betreft het te verwachten begrotingsresultaat heeft ons doen besluiten om de jaarlijkse dotatie aan de reserve Betere Buurten en beheerplannen in 2028 niet op te voeren, maar naar voren te halen naar het jaar 2027. Het betreft hier een verschuiving van een bedrag van € 1.098.000.

Inkomsten grondbedrijf

Naast de voorzieningen voor verlieslatende complexen hoort een Grondbedrijf ook een reserve te hebben, de reserve Grondbedrijf. Deze dient in de eerste plaats om de risico's af te dekken. In de tweede plaats dient de Reserve Grondbedrijf om verhoging van de voorziening voor bestaande verlieslatende complexen bij oplopende tekorten op te kunnen vangen zonder de algemene dienst hiermee te belasten. In de derde en laatste plaats dient de Reserve Grondbedrijf om voorzieningen uit te kunnen vormen wanneer de gemeenteraad besluit een nieuwe verlieslatende grondexploitatie te openen. Jaarlijks wordt de reserve Grondbedrijf aangepast op basis van de resultaten uit het voorgaande jaar. Hierin zijn ook de netto-inkomsten uit de verhuur van de commerciële plint, inkomsten vanuit verhuur snippergroen en verhuur van grond aan bedrijven, bijvoorbeeld als opstalrecht in verdisconteerd. Het voorstel is deze inkomsten niet langer via het grondbedrijf in de reserve te laten lopen, maar direct ten gunste van de begroting te brengen. Voorgesteld wordt om € 600.000 als raming op te nemen op basis van lopende verhuurovereenkomsten.

Programma Algemene Dekkingsmiddelen		2026	2027	2028	2029
	Inkomsten:				
	maximaal benutten reclamecontract	€ 20	€ 20	€ 20	€ 20
	invoeren hondenbelasting	€ 355	€ 355	€ 355	€ 355
	tarieven leges aanleg kabels en leidingen	€ 19	€ 25	€ 25	€ 25
	verhogen tarieven toeristenbelasting	€ 60	€ 60	€ 60	€ 60
	Technisch				
	herijken investeringsprogramma	€ 250	€ 250	€ 250	€ 250
	deels benutten middelen groei van de stad	€ 67	€ 122	€ 286	€ 494
	risicovoller ramen	€ 250	€ 250	€ 250	€ 250
	treasury	€ -	€ 300	€ 300	€ -
	inzetten positieve resultaten parkeerexploitatie	€ 417	€ 362	€ 219	€ 254
	verschuiven dotatie aan reserve	€ -	€ -1.098	€ 1.098	€ -
	inkomsten grondbedrijf	€ 600	€ 600	€ 600	€ 600
Saldo programma Algemene Dekkingsmiddelen		€ 2.038	€ 1.246	€ 3.463	€ 2.308

5 Doorontwikkeling P&C cyclus

5.1 Ontwikkelingen benoemd in voorgaande hoofdstukken

In de voorgaande hoofdstukken zijn een aantal ontwikkelingen beschreven die samenhangen met de P&C cyclus en anders zijn dan voorgaande jaren. Voor de goede orde zijn deze hier nogmaals kort beschreven.

Allocatie middelen 'de stad groeit mee'

Via deze kadernota worden de uitgangspunten voor de inzet van deze middelen herijkt. Dit komt enerzijds voort uit de nieuwe berekeningssystematiek van de algemene uitkering en anderzijds uit de groeiende mate waarin ontwikkelingen op dit gebied op ons afkomen.

Vanuit het onderzoek grip op de groei van de stad (2023-172) zijn een aantal kritische succesfactoren bepaald en zijn criteria opgesteld voor aanwending van de beschikbare middelen. Daarnaast wordt om flexibiliteit te vergroten tevens voorgesteld om het aanwenden van deze middelen ook mogelijk te maken bij andere producten binnen de P&C cyclus. Zie ook paragraaf 2.3 van deze kadernota.

Indexatie versus ontwikkeling van de algemene uitkering

Vanwege de in 2024 ingevoerde bbp-systematiek rondom de algemene uitkering is er geen directe koppeling meer tussen verwachte loon- en prijsontwikkeling en de hoogte van de algemene uitkering.

De groei van de algemene uitkering is afhankelijk van de ontwikkeling van het prijs-bbp (prijsontwikkeling) en het meerjarig volume-BBP (volumeontwikkeling). De prijsontwikkeling is hierin niet altijd genoeg om de benodigde indexatie, om budgetten op een reëel niveau te houden, op te vangen. Dit doet zich ook in de komende jaren voor. Om de koopkracht van budgetten op peil te kunnen houden wordt zodoende voorgesteld om hiervoor ook een deel van de volumeontwikkeling in te zetten. Zie ook paragrafen 2.2 en 2.4.

Duurzaam financieel evenwicht

Zoals aan het eind van het vorige hoofdstuk geschetst bevat het perspectief voor 2026 en verder aannames en onzekerheden. Deze zullen niet op korte termijn worden opgelost, wat vraagt om een goed inzicht in ons eigen langetermijnperspectief en de ontwikkeling van het begrotingssaldo daarin. In dat licht zal ook het duurzaam financieel evenwicht worden herijkt.

5.2 Middelen beschikbaar voor de huidige bestuursperiode

De huidige bestuursperiode eindigt in het voorjaar van 2026. Besteding van de voor deze periode beschikbaar gestelde middelen liep de afgelopen tijd achter bij de oorspronkelijke wens en planning. Dit heeft geleid tot de nodige budgetoverhevelingen in de afgelopen kalenderjaren. Op dit moment wordt geïnventariseerd in hoeverre deze middelen in de resterende maanden van de bestuursperiode nog besteed zullen worden, daarmee wordt ook duidelijk wat eventueel resteert. Hierover zal worden gerapporteerd via de bestuursrapportage.

6 Bijlage 1: Nadere toelichting maatregelen Wmo

1, Aanleiding/Inleiding

De lijn van voorgestelde maatregelen komt overeen met die zoals opgesteld in de Koers Sociaal Domein, en het in de maak zijnde beleidskader Welzijn & Maatschappelijke Ondersteuning: normaliseren, meer oplossen in het gewone leven én het belang van het voorliggende veld. Bij een aantal maatregelen (zoals bijvoorbeeld bij triage, het strakker indiceren en zelf begeleiding bieden door Geynwijs), is een intensievere samenwerking met het voorliggende veld een belangrijke succesfactor (en daarmee ook medebepalend voor het financieel rendement van de voorgestelde maatregelen). Dit betekent ook dat hier uiteindelijk een andere verdeling van financiële middelen bij hoort, oftewel een verschuiving van Wmo-budget naar het voorliggend veld.

Op het onderdeel Huishoudelijke Ondersteuning (HO) is een uitwerking gemaakt rond de eerder gepresenteerde combinaties (en maatschappelijke impact en financiële impact).

De maatregelen Individuele Begeleiding zijn nu onderverdeeld in 2 categorieën:

- A. een categorie waarvan de financiële effecten opgenomen zijn in de Kadernota 2026;
- B. een categorie staan maatregelen waarmee we stapsgewijs aan de slag gaan in de vorm van pilots in 2026. Op deze manier willen we meer zicht krijgen op personele consequenties, effect, haalbaarheid en besparingen.

2, Individuele Begeleiding

Op het gebied van Individuele Begeleiding (IB) zijn er vijf maatregelen uitgewerkt. Deze gaan deels over het aanscherpen van de huidige praktijk, strakker indiceren en casusregie. Ze betreffen gedeeltelijk nieuwe werkwijzen waar in pilotvorm mee wordt gestart. De maatregel 'wachtverzachter' is gestart in november 2024.

Categorie A

IB-maatregel 1: Wachtverzachter

1. Samenvatting van de maatregel

De 'Wachtverzachter' is een voorziening vanuit het voorliggend veld. Zij koppelen inwoners met een psychische kwetsbaarheid die zich melden bij Geynwijs met een hulpvraag aan een ervaringsdeskundige. De inzet van ervaringsdeskundigen zorgt ervoor dat er op korte termijn iemand is die begrijpt wat een persoon doormaakt en deze verder kan helpen. De Wachtverzachter blijft betrokken tot dat iemand daar geen behoefte meer aan heeft (dus niet een bepaalde periode), maar zal uiteindelijk wel bijdragen aan het normaliseren en een inwoner met behulp van het eigen netwerk weer zelfstandig laten zijn. De ervaring uit andere gemeenten leert dat deze vorm van ondersteuning vaak zo effectief is dat er minder, of zelfs helemaal geen, professionele ondersteuning meer nodig is.

2. Maatschappelijke impact

Deze maatregel heeft geen negatieve impact op inwoners. Het is in feite een vorm van extra ondersteuning aan inwoner. Inwoners kunnen ondersteuning krijgen van een ervaringsdeskundige en daardoor tevens sneller worden geholpen. Medewerking vanuit voorliggend veld helpt bij het laten slagen van deze maatregel. Deze samenwerking zorgt ervoor dat de partijen elkaar kunnen ondersteunen en aanvullen.

IB-maatregel 2: Strakker indiceren en casusregie

1. Samenvatting van de maatregel

Het doel is om de ondersteuning aan de inwoner zo effectief mogelijk in te zetten. Als casusregisseur houdt de sociaal professional gedurende het traject vinger aan de pols en stuurt bij waar nodig. Met tussentijdse evaluatiemomenten wordt de ontwikkeling naar een vergrote zelfredzaamheid en participatie van de inwoner gemonitord. Gezien de stijgende kosten IB, die voornamelijk zitten in langdurige trajecten en hogere kosten per cliënt dan voorheen (met name vanwege de 100% financieringsvorm van de maandtarieven), is er nu extra noodzaak om te focussen op het strakker indiceren en casusregie.

2. Maatschappelijke impact

Het effect van deze maatregel op de inwoner is beperkt, aangezien het geen nieuwe werkwijze betreft. Het indicatieproces gaat zorgvuldig en er is sprake van maatwerk waarbij wordt beoordeeld welke ondersteuning nodig is. Met het beter invullen van de casusregie sturen we meer op resultaten en schalen we sneller af. Door meer te focussen op normaliseren zorgen we ervoor dat inwoners minder afhankelijk zijn van zorg-professionals, en meer oplossingen vinden binnen het gewone leven.

IB-maatregel 3: Groepsgericht aanbod

1. Samenvatting van de maatregel

De kern van deze maatregelen is ondersteuning in groepsvorm aanbieden in plaats van individuele trajecten. Idealiter wordt begeleiding op een locatie in groepsvorm de norm. Maatwerk, en eventuele aanvulling met (tijdelijke) individuele begeleiding bij de inwoner thuisblijft altijd mogelijk.

2. Maatschappelijke impact

Er zijn al veelbelovende resultaten over de effectiviteit van groepsgericht aanbod. Positief is dat deelnemers van elkaar leren, elkaar motiveren en zien dat zij niet de enige zijn met soortgelijke problematiek (normaliseren en bevorderend tegen gevoelens van eenzaamheid). Bovendien kunnen inwoners in groepsverband sneller worden geholpen omdat de wachtlijst met deze werkwijze korter wordt. Een wijziging naar groepsgericht aanbod is een nieuwe werkwijze die geïmplementeerd moet worden. We starten met inwoners die zich nieuw melden bij Geynwijs, en nog niet gewend zijn aan een bepaalde vorm van ondersteuning. Bij succes en op termijn, zal een grote groep inwoners hiervoor in aanmerking komen. We Voorliggend veld partijen worden al tijdens dit traject betrokken.

Potentiële financiële besparing maatregelen IB-categorie A

Voor de beeldvorming kan globaal worden aangegeven dat de bijdragen per maatregel aan de totale besparing, wanneer zij de volle potentie hebben bereikt, betreffen: wachtverzachter 11%, groepsbegeleiding 56% en strakker indiceren 33%. Er is rekening gehouden met het feit dat deze percentages met elkaar in verhouding staan; een inwoner die na de wachtverzachter geen verdere hulp nodig heeft, behoeft ook geen groepsbegeleiding.

2026	2027	2028	2029
€ 495.032	€ 750.182	€ 1.005.321	€ 1.005.331

Investeringsen

De jaarlijkse extra kosten die inzet van de aanbieder wachtverzachter vraagt betreft € 87.000. Deze kosten worden gedekt vanuit de lokaal maatwerkmiddelen MOBW en zijn daarmee niet opgevoerd in de Kadernota 2026.

Voor de maatregel "strakker indiceren" wordt in 2025 extra ingezet op het 4-ogen principe bij indicaties. De investering van € 37.500 valt binnen de begroting van 2025 en wordt daarmee niet opgevoerd in de Kadernota 2026.

Categorie B

IB-maatregel 4: Zelf begeleiding uitvoeren door Geynwijs

1. Samenvatting van de maatregel

De maatregel houdt in dat Geynwijs zelf een deel van de individuele begeleiding casussen gaat begeleiden in plaats van deze standaard door te zetten naar gecontracteerde zorgaanbieders. Het gaat dan om generalistische begeleiding, de meer complexe casuïstiek die om specialistische begeleiding vraagt blijft worden doorgezet richting zorgaanbieders. Drie tot vijf sociaal professionals – die daar de juiste kwalificaties voor hebben – kunnen starten middels een pilot met het bieden van lichte begeleidingscasussen om de veronderstellingen en de consequenties te toetsen.

2. Maatschappelijke impact

Dit moet leiden tot effectievere en efficiëntere ondersteuningstrajecten, waarbij mensen sneller worden begeleid richting meer zelfredzaamheid en participatie. Er zijn kortere lijnen met samenwerkingspartners in de sociale basis en het voorliggende veld en ook intern met bijvoorbeeld Jeugd en werk & inkomen. Bovendien kan de begeleiding flexibeler worden ingezet, waardoor we beter aansluiten bij wat op dat moment nodig is. Een goede samenwerking met het voorliggend veld, zoals eerder genoemd, is wel een belangrijke randvoorwaarde.

IB-maatregel 5: Triage

1. Samenvatting van de maatregel

Deze maatregel gaat over het anders inrichten van de toeleiding. Aan de voorkant wordt meer ruimte gemaakt voor het gesprek met de inwoner, om zijn of haar ondersteuningsvraag goed in kaart te brengen. In plaats van één enkel huisbezoek, wordt een kort traject worden ingezet van maximaal 5 gesprekken. Dit team zal

bestaan uit een combinatie van Geynwijs medewerkers, en met ook een duidelijke rol voor onze partners in het voorliggende veld die direct worden betrokken.

Extra uitleg over begrip 'triage':

"Over triage in de toegang tot het sociaal domein gaan verschillende definities rond. In het kort gaat het om het begrijpen van de (urgentie van de) hulpvraag van de inwoner en zorgen dat de benodigde deskundigheid wordt ingeschakeld, indien nodig, en passende hulp tijdig beschikbaar is. Triage lijkt in zekere zin op vraagverheldering: waar is behoefte aan, wat is er al gebeurd, speelt er mogelijk meer? Door de juiste vragen te stellen en signalen op te pikken wordt de hulpvraag van de inwoner achterhaald en besloten welke deskundigheid wordt ingezet. In feite heeft triage betrekking op signaleren en toeleiden, waarbij het belangrijk is om er op tijd bij te zijn, om 'erger' te voorkomen. En tegelijkertijd overdiagnostiek en overbehandeling te voorkomen. Specialistische zorg is lang niet altijd de meest aangewezen weg om iemand te helpen en is beperkt beschikbaar."

Bron; Movisie, Triage bij de toegang tot hulp en ondersteuning binnen het sociaal domein | Movisie

2. Maatschappelijke impact

De maatschappelijk impact wordt als positief ingeschat. Inwoners worden sneller en meer passend geholpen omdat er een betere inschatting van de hulpvraag wordt gedaan. De oplossing wordt meer gezocht binnen het gewone leven, waarmee ook een meer duurzame oplossing wordt geboden, tegen lagere kosten.

3, Huishoudelijke Ondersteuning

Op het gebied van Huishoudelijke Ondersteuning zijn twee maatregelen uitgewerkt die gecombineerd worden. Daarnaast wordt er ook (soms in regionaal verband) ingezet op innovatieve maatregelen, waaronder het toepassen van de methodiek van reablement. Bij reablement wordt met behulp van een team van fysio- of ergotherapeuten samen met de inwoner gekeken welke huishoudelijke taken de inwoner nog zoveel mogelijk zelf kan blijven doen. Dit heeft ook een positief effect op de zelfredzaamheid en de gezondheid van de inwoner omdat deze daarmee actiever blijft.

HO-maatregel 1: Was- en strijkservice als algemene voorziening

1. Samenvatting van de maatregel

We maken van onze bestaande was- en strijkservice (uitgevoerd door het bedrijf Wederkeer) een algemene voorziening die voor iedereen toegankelijk is. De was wordt wekelijks gedaan en er wordt daarnaast ook gestreken. Dit is in tegenstelling tot de huidige situatie, waarbij de thuiszorgorganisatie alleen wast. Voor deze algemene voorziening wordt een bijdrage gevraagd. De hoogte van de bijdrage wordt vastgesteld door de raad, dit wordt medio oktober 2025 voorgelegd.

2. Maatschappelijke impact

Door de was- en strijkservice in te richten als algemene voorziening is dit voor alle inwoners toegankelijk. Inwoners wiens hulp in de huishouding nu de was bij de inwoner thuis doet zullen moeten wennen aan het feit dat de eigen hulp de was niet

meer doet. En ook dat de was op een andere plek wordt gedaan. Daarnaast zullen de inwoners moeten wennen aan het betalen van een bijdrage. Wel is het zo dat inwoners nu ook kosten hebben wanneer de huishulp bij hen thuis de was doet: water, wasmiddel, elektriciteit en afschrijvingskosten. Bij het vaststellen van de hoogte van de bijdrage houden we rekening met Nibud norm. Dit besluit wordt later voorgelegd.

HO-maatregel 2: Schoon huishouden

1. Samenvatting van de maatregel

Deze maatregel is een combinatie van het strakker toepassen van het HMM-normenkader, het verlagen van de frequentie van de hulp in de huishouding en het maximeren van het aantal minuten van de huishoudelijke ondersteuning. In het toepassen van deze maatregelen maken we onderscheid of bij de inwoners wel of geen eigen inzet mogelijk is. Ook houden we rekening met de inwoners waarbij sprake is van verzwarende maatregelen (kwetsbaarheid). De insteek is dat we bij het merendeel van de inwoners die nu Huishoudelijke Ondersteuning krijgt ca 30 à 35 minuten in mindering brengen. Dit geldt ook voor de nieuwe aanvragen. We brengen bij inwoners met eigen inzet de frequentie omlaag (eens per 2 weken). Bij inwoners waar geen eigen inzet mogelijk is, blijft de frequentie wekelijks maar maximeren we het aantal minuten. De verschillende maatregelen worden voor de hele groep inwoners die hieronder vallen na 1 januari 2026 geïmplementeerd.

2. Maatschappelijke impact

De grootste groep met eigen inzet waarbij de frequentie omlaaggaat naar 150 minuten per twee weken zal minder vaak contact hebben met de huishoudelijke hulp. Alhoewel is gebleken dat er inwoners zijn die het juist prettig vinden als de hulp twee wekelijks komt, zal er mogelijk een groep zijn die dit niet prettig vindt. Sommige inwoners zullen het persoonlijk contact met hun hulp missen en meer andere contacten moeten opzoeken. De andere groep die het wekelijkse contact behoudt maar er door de 90 minuten minder tijd is voor persoonlijk contact met de huishoudelijke hulp zal deels mogelijk ook gemis ervaren. Nu het hoofddoel van de hulp in de huishouding een schoon huis is, zullen we op een andere wijze aandacht moeten houden voor contact. Het is voor beide groepen van belang dat we hier met het voorliggend veld initiatieven op ontwikkelen en hierop sturen.

Potentiële financiële besparing maatregelen HO

2026	2027	2028	2029
€ 1.243.000	€ 1.243.000	€ 1.243.000	€ 1.243.000

Investeringsen

Om deze maatregelen uit te kunnen voeren zijn extra (voor)investeringen nodig. Dit gaat voor het onderdeel was- en strijkservice om het uitbreiden van het aanbod van Wederkeer (€ 50.000 structureel). De middelen voor bezwaar en beroep op dit punt (€ 30.000 in 2025) zijn in de Bestuursrapportage 2025 opgenomen. Voor de aangepaste indicaties schoon huishouden is in 2025 extra capaciteit bij Geynwijs nodig die ook via de Bestuursrapportage 2025 wordt voorgelegd. De middelen voor afhandeling van te verwachten bezwaren en beroep (€ 200.000 in 2026) nemen we in de Kadernota 2026 op.

7 Bijlage 2: Toelichting op vervallen voorstellen na 27 maart 2025

Eerder in het traject hebben we u steeds meegenomen in de aanpak van het college om van de scheiding wettelijk/niet wettelijk, langs de lijn van kansrijk/niet kansrijk op basis van onze huidige visies te bepalen welke maatregelen kansrijk en te realiseren zijn. De kadernota concentreert zich op die maatregelen die kansrijk en te realiseren zijn. Vanwege de vragen op de Avond hieronder een toelichting op de voorstellen uit de Avond voor de Stad op 27 maart die uiteindelijk niet worden voorgesteld bij deze kadernota.

- Geen voorstel verwerkt voor reclamebelasting
Reclame kan alleen geheven worden over de in de Gemeentewet benoemde onderwerpen. Van alle onderwerpen hebben wij onderzocht of het zinvol kan zijn om die te gaan heffen of niet. Zie de bijlage (memo Harry toevoegen)
- Geen voorstel op deregulering
Dit is een lange termijn mogelijkheid waarvan per situatie goed gewogen zal moeten worden of dit ook echt een vermindering van de lasten op gaat leveren, of bijvoorbeeld juist meer inzet van het openbaar domein of handhaving tot gevolg gaat hebben. Vooralsnog schat het college deze zoekrichting daarom als niet kansrijk.
- Geen voorstel inzet algemene reserve, anders dan de gebruikelijk inzet
Dit is toegelicht op de Avond voor de Stad op 15/5. Er zitten in de nieuwe begroting (als u instemt met deze kadernota) tal van risico's die het verstandig maken om een redelijke reserve te behouden. Onze investeringsplanning maakt dat we een structurele inzet slechts beperkt zouden kunnen gebruiken om te voorkomen dat de solvabiliteitsratio onder het niveau zakt waarbij structurele inzet van de algemene reserve niet meer mogelijk is. Dit vindt het college op dit moment onverantwoord. Het college blijft wel inzetten op het dekken van incidentele nieuwe middelen met incidenteel gebruik van de algemene reserve (zoals bij de incidentele onvermijdelijke en onuitstelbare bedrijfsvoeringskosten voor de implementatie van het nieuwe financiële systeem en voorbereidingskosten voor de uitbesteding van de salarisadministratie. Bij dit laatste onderwerp omvat de businesscase al het hergebruiken van vrijvallende formatie om de kosten van het uitbesteden van de dienst te kunnen dragen.
- Geen voorstel op Routekaart, Klimaatadaptatie en subsidies klimaat en energie
Het realiseren van een energie neutrale status voor onze gemeente in 2050 is een enorme opgave. We hebben onze ambities gesteld op 2040 ondanks dat we inschatten dat de uitdaging om dat ook in die termijn te gaan halen, gegeven alle uitdagingen, lastig te realiseren zal zijn. We stellen met een scope van 3 tot 4 jaar steeds realistische doelen en activiteiten voor die bijdragen aan deze doelstelling en die passen binnen de financiële context op dat moment. De uitdaging is groter dan wij ons op dit moment financieel kunnen veroorloven. Er zou dus meer geïnvesteerd moeten worden om energieneutraal te kunnen worden in 2050. Daarom is verder uitstellen van

deze activiteiten geen bezuinigingsmogelijkheid en daarom stellen we geen intensiveren van het beleid voor op dit moment.

- Geen voorstel op inkomsten genereren kinderboerderij
Bij de stukken van 27 maart staat uitgelegd waarom dit geen realiseerbare maatregel is gebleken.
- Geen voorstel op tarieven walstroombeheer
Bij de stukken van 27 maart staat uitgelegd waarom dit geen realiseerbare maatregel is gebleken.
- Geen voorstel op verhogen tarieven sportcomplex Merwestein
Hierbij heeft het college de reacties van de raad op 27 maart gehoord en gegeven de relatief grote maatschappelijke impact van dit voorstel deze nu niet te betrekken bij de realiseerbare maatregelen.
- Geen voorstel voor schrappen evenemententerrein
Omdat de Raad recent dit besluit heeft genomen is het niet aan het college maar aan de Raad om hierop eventueel bij te sturen.
- Geen voorstel op Verkeersregelininstallaties
Bij de stukken van 27 maart staat uitgelegd waarom dit geen realiseerbare maatregel is gebleken.
- Geen voorstel op Recreatieschap Stichtse Groenlanden
Bij de stukken van 27 maart staat uitgelegd waarom dit geen realiseerbare maatregel is gebleken.
- Geen voorstel op Stadstheater en Kunstencentrum DE KOM
Bij de stukken van 27 maart staat uitgelegd waarom dit geen realiseerbare maatregel is gebleken.
- Geen voorstel op subsidie landschap maatschappelijke partners
We hebben een grondige analyse gemaakt van alle subsidies. Hierin bent u tussentijds meegenomen en het college trekt bij deze kadernota de definitieve conclusie (die al op de avond voor de stad op 27/3 is voor aangekondigd) dat er beperkt sprake is van overlap en dat daar waar overlap is deze juist van toegevoegde waarde is.
- Geen voorstel op leerlingenvervoer vanuit geloofsovertuiging
Bij de stukken van 27 maart staat uitgelegd waarom dit geen realiseerbare maatregel is gebleken.
- Wel voorstel voor 10% benutten van de middelen voor de groeiende stad, maar dan expliciet voor stijging kosten Jeugd en Wmo
Dit is toegelicht bij het voorstel voor deze maatregel in de kadernota. In het kort: voorzieningen zijn niet alleen 'steen' maar ook voorzieningen uit onze sociale infrastructuur. Het grotere beroep op die voorzieningen is deels ook het

gevolg van onze groeiende stad dus dit rechtvaardigt een beroep op de daarvoor extra beschikbare middelen.

- Herijken investeringsprogramma voorzien van een bedrag
Dit voorstel lichten we toe bij het voorstel voor deze maatregel in de kadernota. Het is een landelijk fenomeen dat gemeenten moeite hebben hun investeringspakket ook daadwerkelijk te realiseren. Die investeringen zijn wel nodig en dus moet ook het streven zijn en blijven om die zo volledig als mogelijk te realiseren. Het bedrag dat we hier hebben opgenomen is om die reden een voorzichtige inschatting en geen accurate voorspelling de verwachte werkelijkheid.
- Definitieve voorstellen uit taskforces Jeugd en WMO
Als bijlage bij de Kadernota geven wij u inzicht in het pakket aan maatregelen dat in combinatie met elkaar realiseerbaar is.